Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...най 1921 оной ...риин 21-нэй гарана | № 261 (14066) | 1975оной ноябриин 6, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

ХХV КПСС-эй съездые угтуулан

...үүрэй хидэй үүсхэл дэмжэнэбди

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, БАРИЛГЫН БОЛОН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! Колхоз, совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлэгты! Хүдөө ажахын үйлэдбэриие ашаг үрэтэй болголгын, тэрэниие үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулгын, электрижүүлгын, хими хэрэглэлгын, газараа шанаржуулгын эршэ түргэдхэгты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

...ОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

...тын адууһа малай ...лгые эмхитэй һайнаар ...нэ, ашаг шэмыень ...эшэлүүлхэ талаар Бэ... аймагай колхоз бо... ...хозуудай мал ажалай ...рилэгшэдэй гаргаһан ... республикын газетэ... толилогдожо, КПСС... ...адай обкомой бюро, ...ликын Министрнүүдэй ...һайшааба. Тэрэниие ... Джилииндын совхо... ...шад, орошод зүбшэн ..., һайшаан дэмжэжэ ... Тиигэхэ зуураа малай ...лгые урданайхиһаа ...һайнаар үнгэргэхэ, һү ... мяха ехээр абажа, ...ээ худалдаха хэмжээ... ...е хараалжа байна.

...дэхи табан жэлэй түгэ... ...оной дүүрэтэр һара... ...үүхэн саг үлэбэ. Тии... ...табан жэлэй даабари ... манай совхоздо яма... ...үргэгдэжэ байһан ту... ...тобшохоноор хэлэхэм. ...ондо совхознай хамта... ...500 центнер һү, 1560 ... мяха гүрэндэ худал... ...сэбтэй һэн. Ноябриин ... мэдээгээр 4200-гаад ... һүн, 1300 гаран ... мяхан бэлэдхэлэй ...удта оруулагдаа. ...рэндэ тушааха жэлэй ... 102—103 процент ...дэхээр багсаагдана. ... мяха худалдаха ...мнай 100 процент ...дэхэ юм. Эбэртэ бо... ...ай тоо толгой нёдон... ...һоо 10,5 процентээр ...оо. Мал ажалай про... ...удые гүрэндэ худал... ...адуунай, үхэрнүүдэй ...орын тоо толгой оло... ...ха табан жэлэй тү... ...ы талаараа дүүргэгдэ... ...лэнхэй.

Баунтын аймагта хоёр совхозой эмхидхэгдэһээр жэлһээ үлүүхэн болобо. Энэ үе соо манай Джилииндын совхозой түб һууринда, Карафтидай отделенидэ шэнэ барилга ехээр эрхилэгдэдэг болонхой. Гансахан жэл соо шэнэ 21 гэр баригдажа, малшад, орошод, механизаторнууд түбхинэбэ. Залуу мал түлжүүлхэ хоёр шэнэ байра баригдаа. Тиихэдэ тус тустаа 150 үхэрэй багтаамжатай зунай гурбан байра, автомобильнуудай гараж баригдажа, ашаглалгада оруулагданхай. Совхозоймнай түб һууринда мүнөө һүнэй фермын комплекс бодхоогдожо байна. Тэндэ 400 үнеэн байлгагдаха юм. Тобшохоноор хэлэхэдэ, 1975 ондо манай совхоз шэнэ барилгада хэдэн зуугаад мянган түхэриг гаргашалаа.

Нийтын адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ, бусад тэжээл бэлэдхэдэг болохо талаар совхоздо горитойхон ажал ябуулагдана. Аймагтамнай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отделени эмхидхэгдэжэ, шэнэ газар элдүүрилхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэдэг болонхой. Тэрэ отделениин ба совхозой механизаторнуудай хүсөөр һүүлэй үедэ 400-гаад гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ, зелёнко, олон жэлэй ногоон таригдадаг болобо. Тиихэдэ хээрын сабшалан һайжаруулха талаар горитой ажал ябуулагдана.

Байгша ондо хээрын сабшалан дээрэһээ хамтадаа 23 мянган центнер үбһэн хуряагдаа гэхэ гү, али гектар бүриһөө дунда зэргээр 8 центнер үбһэн абтаба. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо бага үбһэн абтаа. Ушарынь юуб гэбэл, сабшалангай зарим участогууд ган гасуурта дайрагдаа, мүн июниин дүүрэтэр хүйтэн байжа, зарим газарнай ургаагүй. Тиимэһээ ногооной ургаса нёдондонойхиһоо доогуур байшоо. Тиигэбэшье 1974 онойхиһоо нилээд ехэ зелёнко—7100 гаран центнер абтаа.

Совхозой мэргэжэлтэд тэжээлэй баланс табижа дүүргээ. Тэрэнэй ёһоор нийтын адууһа мал энэ үбэлжэлгэдэ тэжээлээр арай шамай 62 процент хангагдаһан байна. Тиимэһээ малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр, гарзагүйгөөр үнгэргэхэ хэрэг тон шухала асуудал болоно. Энээниие хараада абажа, бидэнэр— хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, ажахын партийна организаци зохихо хэмжээнүүдые хараалаад, бэелүүлжэ эхилээбди.

Нэн түрүүлэн малшад болон орошодой һуудал байдал һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаа. Тэдэнэй гэр байра урданайхиһаа һайнаар заһабарилагдаа, дулаалагдаа. Нүүдэл наймаа һайнаар эмхидхэхэ талаар зохихо хэмжээн абтаа. Мал ажалда хүдэлхэ хүнүүд шэлэгдэн табигдаа. Тэдэнэй дунда коммунистнууд, дүршэлтэй малшад олон. Адууһа малай байранууд шэнээр баригдаа, хуушаниинь заһабарилагдаа. Суглуулжа абаһан үбһэн, зелёнкоёо, гүрэнһөө үгтэдэг талха тарианай зүйл гамтайгаар, ашагтайгаар гаргашалха хэрэг саг үргэлжын хиналтада абтанхай.

Совхоздомнай ажалша бэрхэ малшад, орошод олон юм. Жэшээнь, мал адуулагша, КПСС-эй гэшүүн Цыренжап Цыденжапович Цыбенов түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсоһоор үнинэй. Залуу мал харууһалдаг энэ нүхэр үнгэрэгшэ зунай бэлшээриин үедэ аймаг доторoо эрхим амжалта туйлажа гараа. Харууһалдаг буруун бүхэнэйнь шэгнүүр сүүдхэдээ 1200 граммаар нэмээгдэһэн байха юм. Нүхэр Цыбенов Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар һаяхан шагнагдаба.

Коммунист Жамсо Иванович Молоков бүхы наһаараа оро харууһалдаг ажалтай, Ленинэй орденоор шагнагдаһан хүн. Мүнөө совхозой Карафтидай отделениин орын фермэдэ хүдэлнэ. Табан жэлэй түгэсхэхы ондо 100 эмэ оро бүриһөө 83 тугал абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Энэ фермын ажалшад үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэнхэй. Тиихэдэ мал адуулагша Даша Ширапович Ринчинов, һаалишан Мария Федоровна Непомнящих болон бусад ажалдаа һайн үрэ дүн туйлажа, бусад нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулна.

Бэшүүрэй аймагай колхоз, совхозуудай, малшадай шэнэ үүсхэлые дэмжэхэ зуураа манай ажахын малшад, орошод, бүхы хүдэлмэрилэгшэд энэ үбэлжэлгые эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэжэ, малһаа бүри ехэ продукци абаха зорилго табина. Тиигэжэ түрэл партиингаа XXV съездые ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтахын тула эршэ зоригтойгоор ажаллажа байнхай.

Н. ЦЫРЕНОВ.
Джилииндын совхозой директор.
Баунтын аймаг.

Нурулла Насибулович Сабитов Галуута-Нуурай ГРЭС-тэ электро-гагнууршанаар хүдэлнэ. «Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» ордентo Нурулла Насибулович Назаровска, Красноярска, Шэтын ГРЭС-үүдые, мүн Улаан-Үдэ, Новосибирск, Томск хотонуудай ТЭЦ-үүдые барилгада хабаадалсажа, иимэ ехэ барилгануудые хэхэ талаар баян дүй дүршэлтэй, үндэр мэргэжэл шадабаритай болонхой. Тиихэдээ олон залуу хүнүүдые мэргэжэлдээ һургаһан байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Н. Сабитов.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЛУГОВОДУУД СҮЛӨӨГҮЙ

Сабшалан һайжаруулха габшагай хоёр һарын хэр ябажа байһан тухай иигэжэ мэдээсэнэбди:

— Мүнөө үедэ манай совхозой сабшалан болон тариалангай газарнууд дээрэ наг шэбхэ гаргагдажа байна. Бүхыдөө 6000 тонно тухай шэбхэ сабшалан дээрэ гаргагдаад байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ манай луговодууд уһалууриин ханаабуудые сэбэрлэжэ үрдеэ. Тиигэжэ 28 километр утатай ханааб, һубагууд сэбэрлэгдээ.

Намарай эхинһээ малай олон гүүртэнүүд сабшалан дээрэ ехэ шэбхэ гаргаа. Тиихэдэ 4000 тонно шэбхэ обоологдоо. Сабшалан дээрэ гаргагдаһан шэбхэ тарааха ажал түлэг дундаа ябажа байна.

Ц. ДАМБАЕВ,
Хэжэнгын совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ.

ЭРШЭТЭ АЖАЛАЙ ОХИН СООГУУР

Манай Баргажанай леспромхоз Буряадай «Забайкаллес» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй томохон предприятинуудай нэгэн болоно. Бидэнэр жэлдээ 360 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабари абадаг байнабди. Энэ даабаряа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула леспромхозоймнай хүдэлмэришэд яһала оролдодог, бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэдэг байна. Булта хүдэлмэришэднай социалис мүрысөөндэ хабаадалсажа, бага гаргашатайгаар ехэ модо бэлэдхэхын түлөө оролдоно. Хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ, мүрысөөндэ илаһан бригаданууд, автомашинануудай экипажууд мүнгэн шангаар, үнэтэ бэлэгүүдээр ходол урмашуулагдажа байдаг.

Жэшээлхэдэ, Владимир Иванович Тормозовой бригадын коллектив даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, мүнгэн шангаар урмашуулагдаа. Эдэнэй нэрэ соло леспромхозой хүндэлэлэй дэбтэр соо бэшэгдэнхэй. Владимир Иванович Тормозов олон жэлэй туршада ойдо хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоһон хүн. Техникээ һайн мэдэдэг. Тэрэнэй бригадын гэшүүд трактор жолоодохо, модо отолхо хүдэлмэри тэгшэ һайнаар хэдэг. Иимэл хадаа тус бригадын коллектив модо бэлэдхэхэ халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэһэн байна. Бригаданъ коммунис ажалай нэрэ солодо хүрэнхэй.

А. С. Грязин, Н. И. Хаймутдинов, Е. Т. Чирков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд модо бэлэдхэхэ табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн юм. Ажалай түрүүшүүлэй жэшээгээр хүдэлһэн бэшэшье олон хүдэлмэришэднай модо бэлэдхэхэ даабаряа үлүүлээ.

Леспромхозоймнай Лебяжиин пунктын коллектив илангаяа һайн үрэ дүн туйлана. Эдэнэр түгэсхэхы жэлэй юһэ һарын даабариһаа гадуур 8 мянган кубометр модо бэлэдхэбэ. Залуу инженер В. С. Михайлов ажалаа эмхидхэхэдээ шадамар, бэрхэшье хүн. Лебяжиин пунктын хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ дамжуулгын Улаан туг алдангүй абажа ябана. Гусихын пунктын коллектив байгша оной юһэ һарын даабариһаа гадуур 3 мянган кубометр модо бэлэдхэһэн байна.

Манай леспромхозой коллектив партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн зорилготойгоор социалис уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Бидэнэр юһэдэхи табан жэл соо 1850 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ даабари абаһан байгаабди. Дүрбэн жэл 9 һарын туршада 1829 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, оронойнгоо барилгануудта эльгээгээбди. Модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ табан жэлэйнгээ даабари байгша оной ноябриин эхеэр дүүргэхээр шиидэнхэйбди. Мүнөө хүдэлмэришэднай ехэ шангаар хүдэлжэ байна.

Байгша оной юһэ һарын даабариһаа гадуур 13 мянган кубометр модон бэлэдхэгдээ. Продукци худалдаха даабари 109 мянган түхэригөөр үлүүлэгдээ. Энэ тоо, баримтануудые хараад үзэхэдэ манай леспромхозой коллектив яһала һайнаар хүдэлнэ гэжэ хэлэхээр. Бидэнэр саашадаа бүри шангаар ажаллажа түгэсхэхы жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр зориг жонхойбди.

В. ИЗМАЙЛОВ,
Баргажанай леспромхозой главна инженер.

ГАЗАРАЙ УРЭЖЭЛ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ
габшагай хоёр һара
Октябрь 25 — Декабрь 25

ШЭБХЭ ЗӨӨГДЭНЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ шэбхэ тээһэн тракторнууд, автомашинанууд Оронгын совхозой сабшалан, тариалан руу табилуулна. Габшагай хоёр һарын туршада 15 мянган тонно шэбхэ зөөхэ гэжэ шиидэһэн энэ совхозой, мүн эндэхи «Сельхозтехника» нэгэдэлэй механизаторнууд сагай дулаанда түсэбөө дүүргэхые оролдоно.

Илангаяа «Сельхозтехника» нэгэдэлэй механизаторнууд габшагай бэрхээр ажаллана. Коммунис ажалай ударник, хубиингаа табан жэлэй даабари дүрбэн жэл дүрбэн һарада дүүргэһэн механизатор Гавриил Алексеевич Быков Т-74 түхеэрэлгээр 5 тракторай тэргэдэ, гурбан автомашинада шэбхэ ашажа үрдинэ. Шэбхэ зөөлгэдэ ябаһан механизаторнууд Н. Е. Каленых, М. М. Горбунов, автомашинын жолоошод П. П. Новокрещенных болон бусад үдэртөө 5—6 километрэй зайда 18—20 эрьесэ хэжэ шадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Шэбхэ ашагша **Г. А. Быков**, 2. Наг шэбхэ ашажа байһан үе.
З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТАСС *шэнэ һонин*

ТАРЯАШАДАЙ АМЖАЛТАНУУД

БУРЯАДАЙ АССР-эй БА ШЭТЫН ОБЛАСТИИН хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ургаса хуряалгаяа эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, гүрэндэ таряа худалдаха социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэв.

БУРЯАДАЙ АССР-эй колхозууд болон совхозууд бэлэдхэлэй пунктнуудта 202 мянган тонно гэхэ гү, али арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһанһаа 101 мянган тонноор ехэ ороoһо таряа тушааба.

ШЭТЫН ОБЛАСТИИН ажахынуудһаа 403 мянган тонно гэхэ гү, али арадай ажахын түсэбһөө 145 мянган тонноор ехэ ороoһо тариан Эхэ ороной амбаарта ороо.

Буряадай АССР-эй ба Шэтын областиин колхозууд, совхозууд иимэ ехэ таряа анха түрүүшынхеэ бэлэдхэбэ.

Колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд адууһа малаа эмхитэй һайнаар үбэлжүүлхэ, арбадахи табан жэлдэ хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ бата бэхи үндэһэ һуури табихын тула оролдолго хүсэлэлгэ гаргажа байнхай.

x x x

АСТРАХАНСКА ОБЛАСТИИН хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлэн, һайн ургаса ханган, хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, барайгар, овощ ба бахчева ургамалнуудые гүрэндэ худалдаха байгша онойнгоо түсэб ба юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэбэ. Мүнөө жэлдэ 100 мянган тонно барайгар, 366 мянган тонно овощ ба 308 мянган тонно арбуз бэлэдхэлэй пунктнуудта, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ оруулаа. Түсэбтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо 368 мянган тонно барайгар, 1430 мянган тонно овощ, тэрэ тоодо 1250 тонно помидор ба 1285 мянган тонно арбуз гүрэндэ худалдагдаһан байна.

Хүдөө нютагуудай ажалшад малайнгаа үбэлжэлгэ эмхитэй һайнаар үнгэргэхын, 1976 ондо хүдөө ажахын продукци бүри ехээр үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхэ бата бэхи үндэһэ һуури табихын тула оролдолго хүсэлэлгэ гаргажа байна.

x x x

ПЕРМСКЭ ОБЛАСТИИН хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахаар бэлдэн, һайн ургаса ханган, хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, гүрэндэ хартаабха худалдаха байгша онойнгоо арадай ажахын түсэбые үлүүлэн дүүргэв.

Бэлэдхэлэй пунктнуудта, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ 179 мянган тонно газарай түмһэн оробо. Ороной городууд ба промышленна түбүүдтэ хартаабха эльгээхэ даабари үлүүлэн дүүргэгдэв.

Гүрэндэ продукци худалдалга үргэлжэлһөөр. Эндэхи колхознигууд ба совхозуудай хүдэлмэришэд гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбүүд болон социалис уялгануудаа дүүргэхын тула шухала хэмжээнүүдые абажа байна.

• • •

ОРЛОВСКО БА ТУЛЬСКА ОБЛАСТЬНУУДАЙ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ үрэ, жэмэсүүдые худалдаха арадай ажахынгаа түсэбүүдые дүүргэбэ.

Тульска областьһоо 49 мянган тонно, Орловско областьһоо 15 мянган тонно иимэ продукци бэлэдхэлэй пунктнуудта ба худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ ороһон байна.

РСФСР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые дүүргэбэ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, экономическа политикын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй заха заабаринуудаар хүтэлбэрилэгдэн, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, РСФСР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриин нийтэ хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэв.

1971—1975 онуудта продукци үйлэдбэрилгэ табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор 36,6 процент болохо байбал, 42 процент хүрэтэрөө ургаһан, ажалай бүтээсэ 38,3 процентээр дээшэлһэн байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэриин бүхы ургалта туйлагдаа.

Гол шухала зүйлэй олон продукци үйлэдбэрилхэ талаар табан жэлэй һүүлшын жэлдэ түсэблэгдэһэн хэмжээндэ хүрэһэн байна.

Саратовска техническэ шэлэй завод, Дятьковско хрустальна завод, Ивановска силикатна хирпиисын завод, Новокузнецкэ «Сантехлит» завод, «Красноярскстройматериалы» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл түрүүшүүлэй тоодо орожо, түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые дүүргэв.

Министерствын предприятинуудтахи үйлэдбэридэ оньһон техникэ нэбтэрүүлгын нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. 133 зүйлэй эдлэл хэрэгсэлдэ шанарай тэмдэг олгогдоо.

РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлан, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байна.

РСФСР-эй ЦСУ.

ҮҮРЭЙ СОЛБОНИИЕ тойрон ниидэхэ замаар

АЛАС ХОЛЫН ЗАМБУУЛИНТАЙ ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). Үүрэй солбониие дахан дабшаха совет түрүүшын хэмэл одод ниидэжэ үргэлжэлһөөр. Ноябриин 4-нэй үеэр «Венера-9» гэжэ автомат станци тус планетые тойрожо зургаа дахин, «Венера-10» гэжэ станци 5 дахин ниидэв.

Үүрэй солбоной нюрууһаа хэмэл ододой холодолгын наада захань тус тустаа 1.300, 1.400 километр, саада захань — тус тустаа 112, 114 мянган километр болоно. «Венера-9» гэжэ станци Үүрэй солбониие 48 час 18 минутын турша соо, харин «Венера-10» гэжэ станци — 49 час 23 минутын турша соо нэгэ дахин тойроно.

Хэмэл ододтой радио-холбооной сеанснууд таһалгаряагүй хэгдэжэ, тэдээн дээрэхи оньһон түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэри тухай телеметрическэ мэдээсэлнүүд, научна хэмжэн тодорхойлгын мэдээнүүд абтана, замбуулиндахи замайнь параметрнууд хинагдан шалгагдана.

«Венера-9», «Венера-10» гэжэ хэмэл одод дээрэ нэгэн доро хоёр бүлэг научна шэнжэлгэнүүд хэгдэнэ.

Станцинуудһаа абтаһан научна мэдээнүүд СССР-эй Наукануудай академиин институдуудаар шалгагдажа, шэнжэлэгдэжэ байнхай.

ҮЕ САГАЙ ТҮГЭЛДЭР ДАБШАЛТА

„Советская Россия" гэжэ уран зурагай республиканска табадахи выставкэ

«Советская Россия» гэжэ уран зурагай табадахи республиканска выставкэ ниислэл хотын Түбэй выставкэнүүдэй зал дотор нээгдээ. Коммунис партиин XXV съездэдэ зорюулагдаһан энэ выставкэ юһэдэхи табан жэлэй уран зурагай түүхэ бэшэгэй гол хуудаһан болоно.

Үе сагай амисхаал, агууехэ илалта амжалтануудаар нэбтэрһэн манай үе сагай бата алхам — эдэнь экспозициин өөрсэ зүйл болоно. Эндэ табигдаһан 3 мянга шахуу зохёол бүтээлнүүдые [illegible]

[illegible] бодолоор баян, һайн һайхан юумэ, баяр үүсхэжэ шадаха хүнүүдээр — мүнөө сагай хүнүүдээр баясалгын ба омогорхолон мэдэрэл Д. Мочальскиин, П. Мыльниковэй, Е. Моисеенкын, К. Ольдаевай, аха дүүнэр А., С. Ткачевуудай, Б. Пленкиной, М. Аникушинай, И. Бекичевэй, В. Авакянай геройнууд үүсхэнэ.

«Советская Россия» гэжэ экспозици хадаа 1974—1975 онуудта РСФСР-эй промышленна ба соёлой ехэ ехэ түбүүдтэхи зональна выставкэнүүд дээрэ амжалтатайгаар харуулагдаһан эрхим зохёолнуудороно.

(ТАСС).

ХОТО, ДООГЭЙ

...ИСТНАР ...ШАЛАА

Манай корр.

...уудаад Москвада

Манай корр.

ДЕЛЕГАДУУДАЙ ДУРАДХАЛ ДҮҮРГЭХЭ

(Партконференциин делегадай тэмдэглэл)

Энэ жэл Улаан-Үдын Советскэ районой XXVII партийна конференциин делегадаар һунгагдаха зол намда тудаа һэн. Эдэ үдэрнүүдтэ боложо үнгэрһэн тус конференци дээрэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Б. Базаровай** тоосоото элидхэл, делегадуудай хэлэһэн үгэ шагнажа, партиингаа XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, тэрэнэй һүүлээр гараһан КПСС-эй ЦК-гай шухала тогтоолнуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэн, урда болоһон конференциин делегадуудай захил, дурадхал дүүргэн партиин райкомой ажал хүдэлмэреэ хэды шэнээн һайжаруулһые бодон баярлажа һуугаа һэм.

Түб хотымнай Советскэ район манай республикада тусхай һуури эзэлдэг. Эндэ хэдэ хэдэн промышленна предприятинууд, тэрэ тоодо гүрэн түрын удха шанартай шэлэй, «Электромашина», судна бүтээлгын болон бусад томо заводууд хүдэлнэ. Тус райондо хоёр институт, арба гаран техникум, училищи, дунда һургуули, хэдэн театр, больница, поликлиникэ болон бусад тоологдоно. Эдэнэй ажал хүдэлмэри, хэдэг зориг партиин райком хүтэлбэрилэн ударидана гээшэ.

Районой ажалшад юһэдэхи табан жэлэй түсэб, уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө оролдон, ажал хүдэлмэридөө горитойхон амжалтануудые туйлаа. Олон цех, бригада, участогууд, тэрэшэлэн «Электромашина» завод табан жэлэйнгээ түсэб үни дүүргээд байна. 4 жэл 9 һарын туршада районой промышленна предприятинууд түсэбһөө гадуур 7 миллион 600 мянган түхэригэй продукци гаргаа. Табан жэлэй туршада продукци гаргалга 44—45 процентээр дээшэлхэ, түсэбһөө гадуур 8 миллион 683 мянган түхэригэй продукци гаргагдаха. Продукци гаргалгаяа «Электромашина» завод 83 процент, судна бүтээлгын—34 процент, Кировэй нэрэмжэтэ завод—33 процент, «Туяана» гэжэ оёдолой үйлэдбэриин нэгэдэл —2,1 дахин, «Байкал» — 52 процентээр дээшэлхэ.

Үнгэрөөшэ жэл 10 һарын туршада район соо 1 миллион 344 мянган киловатт-час электроэнерги, 311 тонно хара болон үнгэтэ түмэр арьбалагдаа. Энэ үе соо 445 элдэб янзын шэнэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүд табигдаа, 370 түхеэрэлгэ шэнэлэгдэн һайжаруулагдаа, 30 автоматическа, хахад автомат лининүүд, 2.488 мянган түхэриг арьбалха арга олгохо 1239 уралан нарижуулгын дурадхал нэбтэрүүлэгдээ. Байгша оной октябриин нэгэндэ район соо түсэбһөө гадуур 899 мянган түхэригэй продукци гаргагдаа. 1975 ондо 1970 онойхиһоо 27,6 миллион түхэригэй продукци ехээр худалдагдаха.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада соёл культура, эрдэм бэлиг дэлгэрүүлхэ, городой болбосон түхэлтэй болгохо, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха, байрануудые бариха, инженернэ болон транспортна коммуникаци саашадань хүгжөөхэ талаар ехэхэн юумэн хэгдэв. Городой ажалшад 1 миллион 200 мянган дүрбэлжэн метр байрын гэр гэхэ гү, али 23 мянган һайн байра абаад байна.

Имэ амжалта, туйлалтанууд миил өөрөө ерэшөөгүй. Энэ хадаа тус районой партиин райкомой, партийна организацинуудай ажалшадай дунда эмхидхэлэй, партийно-политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа байһанай үрэ дүн гээшэ. Тоосоото үе соогоо КПСС-эй райком шэнэ, түрүү онол аргануудые хэрэглэн предприяти, организаци, эмхи зургаануудые, дээдын, тусхай болон бэшэ дунда һургуулинуудые, театр, эмнэлгын газарнуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгээ нилээд һайжаруулаа.

Тоосоото үе соо партиин райкомой 10 пленум, партийна эдэбхитэдэй 4 суглаан, бюрогой 47 заседани болоо. Тэндэ районой промышленность, соёл культура, эрдэм бэлиг хүгжөөхэ, партийна эмхидхэлэй, ниитэ политическэ хүдэлмэри һайжаруулха асуудалнууд хэлсэгдэжэ, бодото хэмжээнүүд абтаһан байха. Хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые саг болзоротонь дүүргэхын тула райкомой бүхы гэшүүд шанга тэмсэл хэдэг. КПСС-эй райком гаргаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ ямараар дүүргэгдэжэ байһые ходо шалгажа, хинажа байдаг, заримдаа дахин хаража үзөөд, шухала хэмжээ абадаг болоо.

Партиин райком партийна организацинуудай байдалаар ходо һонирходог, дутуу дундануудынь элирүүлэн заһадаг, ажал хүдэлмэридэнь туһалдаг гээшэ. Тиимэһээ тэдэнэй олонхинь эдэбхи, үүсхэл гарган хүдэлнэ, предприяти организаци, эмхи зургаануудаа шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ, коллективэйнгээ дунда ниитэ политическэ, эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг болонхой. Илангаяа эхин партийна организацинуудые бэхижүүлхэ талаар шухала хэмжээнүүд абтаа. Судна бүтээлгын, «Электромашина» заводуудай, МВД-гэй, горпромторгын болон бусад партийна организацинуудай цехүүдэй парторганизацинууд, партийна бүлэгүүд һайнаар хүдэлнэ. Партиин райком, парткомуудай, парторганизациин бюрогой секретарьнуудые һургахын, мэргэжэл, шадабариень дээшэлүүлхын түлөө ходо оролдожо байдаг.

— Манай партийна организаци КПСС-эй райкомой үдэр бүриин анхарал доро хүдэлнэ, — гэжэ «Электромашина» заводой парткомой секретарь **З. Е. Сучков** үгэ хэлэлгэндээ мэдүүлээ — Партиин райком ажал хүдэлмэридэмнай ходо туһална, үүсхэл оролдолгыемнай дэмжэнэ, дутуу дундануудыемнай саг болзоротонь элирүүлэн заһуулна. Тиимэһээ заводоймнай парторганизациин хүдэлмэри нилээд һайжараа, парторганизациимнай гэшүүдэй 80 процентнь үйлэдбэриин шухала участогуудта хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулна, социалис, мүрысөөнэй түрүүшүүл юм.

Ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа агитационно-пропагандистска, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бүри һайжаруулхын, үргэн далайсатайгаар ябуулхын тула КПСС-эй райком ехэхэн оролдолго гаргана. Шэнэ онол аргануудые хэрэглэн ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулдаг партийна организацинууд район соо үсөөн бэшэ. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ лекци, элидхэл, политинформаци, ниитэ политическэ уншалга, киноуниверситет, кинолектори, лекторэй үдэр, эрдэм ухаанай теоретическэ ба практическа конференци гэхэ мэтэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Политическэ ба экономическа һуралсалда 13 мянга шахуу хүн, тэрэ тоодо 4940 коммунист хабаадуулагданхай. Пропагандистнуудаар ехэнхидээ һайн бэлэдхэлтэй, дүй дүршэл ехэтэй коммунистнар, хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд болон бэшэшье мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Партиин райком пропагандистнуудые ходо һургажа, тэдэнэй семинар, суглаа, зүблөө үнгэргэжэ байдаг.

Урда үнгэрһэн районой XXVI партийна конференциин делегадууд 22 тусхай дурадхал оруулһан байгаа. Тэрэнэй дүүргэлтые партиин райкомой бюро ходо шалгажа, хинажа, заседани болон пленум дээрэ хаража байгаа. Ээлжээтэ конференциин болоходо, бүхы дурадхалнуудай 18-ниинь дүүрээд байгаа. Дүрбэн дурадхал, илангаяа партиин райкомой хүдэлмэридэ байгаа дутуу дунданууд тухай, үшөө гүйсэд дүүрээгүй үлэшөө.

Тус конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд олон шухала дурадхалнуудые оруулаа. Судна бүтээлгын заводой бригадир **В. В. Минин**, РСУ-1-нэй штукатурщигуудай бригадир **Л. М. Маслянко**, Улаан-Үдын авиапредприятиин самоледой командир **А. П. Абашеев** болон бусад үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй райком барилгын организацинуудай хүдэлмэри үшөөл һулаар хүтэлбэрилнэ, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табинагүй гэжэ шүүмжэлбэ. Тиихэдэ тэдэнэр барилга дээрэ байгаа дутуу дундануудые дары усадхахын тула партиин райкомые эрид хэмжээ абахыень дурадхаба.

— Партиингаа XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ хабаадаһан манай шэлэй заводой коллектив эршэтэй һайнаар хүдэлжэ байна, — гэжэ шэлэй заводой директор **А. И. Богданов** хэлэбэ. — Продукци гаргаха 9 һарын түсэб заводнай 102,9 процент дүүргэв. Жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 210 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл гаргагдаха.

Гэбэшье партиин райкомой туһаламжаар шиидхэгдэхэ асуудалнууд олон. Тэдэнэй эгээн шухалань гэбэл, заводто хэрэгтэй элһэн ба түмэр харгын утаһан доогуур хүнэй ябаха харгы гаргалга болоно. Гадна, манай тосхондо автобус тон муугаар ябана, гудамжанууднай һүниндөө харанхы.

Буряадай гүрэнэй багшын институтда, модоной техникумдэ болон зарим һургуулинуудта буфет, столово хэрэгтэй болонхой. Илангаяа түрэл хотымнай түб гудамжануудаар столовонууд үсөөн. Районой Соведэй гүйсэдком энэниие мэдэжэ байбашье, муртэй хэмжээ абанагүй. Тиимэһээ шэнээр һунгагдаһан КПСС-эй райком эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ зорилготой гэжэ гүрэнэй багшын институдай студент **А. А. Хантаев**, столовонуудай трестын партийна организациин секретарь **А. И. Алганаева** гэгшэд хэлэбэ.

Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд Зүүн-Сибириин технологическа институдай парткомой секретарь **Б. А. Балдаев**, Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой холбооной правлениин харюусалгата секретарь **И. К. Калашников**, Буряадай гүрэнэй оперо, баледэй театрай артист **П. Т. Абашеев**, Улаан-Үдэ хотын нэгэдэхи һургуулиин парторганизациин секретарь **В. В. Округина**, «Байкал» гэжэ оёдолой үйлэдбэриин нэгэдэлэй директор **П. М. Петухов** болон бусад олон, шухала дурадхалнуудые оруулаа.

Районой партийна конференциин делегат, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоевой** хэлэһэн үгые делегадууд ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

***

КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретаряар— **В. Б. Базаров**, секретарьнараар — **Г. К. Ячменева**, **Ю. Ж. Батуев** гэгшэд һунгагдаба.

Ц. СУБАНОВ,
конференциин делегат.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Улаан-Үдын «Электромашина» заводто КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн уряа доро мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Заводой цехүүд, халаанууд, бригадануудай дунда эршэтэ ажал бурьялан бусална.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые ажалай амжалтаар түгэсхэжэ байһан түрүүшүүл заводто олон. Михаил Павлович Викулин завод соогоо түрүү электро-хабсаргагша гэжэ суурхадаг юм. Тэрэ залуу үетэндэ үльгэр жэшээ харуулан ажаллажа, үйлэдбэриингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Ганса түгэсхэхы энэ жэлдэ түрүү хүдэлмэришэн һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө нэгэнтэ бэшэ шагнал, магтаалда хүртэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. П. Викулин ажалдаа.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай бүтээсые болон үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты, бүри ехэ, эрхим шанартай, гаргаша багатай продукци үгэхые оролдогты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

КПСС-эй XXV съездын угтамжада

ШИИДХЭХЫ ШАТЫН ЭРШЭТЭ АЖАЛ

Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэл түргэндөө орообо. КПСС-эй XXV съездын нээгдэхэ үдэр улам ойртожо байна. Манай ажабайдалда иимэ гүнзэгы удха шанартай сагай оршожо байһые хүн бүхэн гүн сэдьхэлээрээ ойлгоно, ехэ харюусалгатай байһанаа мэдэрнэ. Тиимэ байха ёһотойшье. Табан жэлэй түсэб заатагүй дүүргэхэһээ, түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые нэрэтэй солотойгоор угтахаһаа ондоо ямар тусгаар зорилго эгээ мүнөө байлтай гээшэб!

Иимэл тусгаар үедэ манай совхозой хүдэлмэрилэгшэд баһал өөрын үг зорилготой ажаллажа байна. Бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон коллективэймнай гэшүүд энэ түгэсхэхы жэлдэ бүри һайнаар хүдэлхын, урдахи зорилгоёо гүйсэд бэелүүлхын тула яһала оролдолго гаргаа.

Байгша оной юһэ һарын хүдэлмэриин дүн Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэрые һайндэрлэхэ үеэр согсологдоод байгаа. Тэрэнэй ёһоор болоходо, совхозоймнай малшадай туйлаһан амжалта магтаалда нилээд хүртэмөөр гээшэ ха. Гүрэндэ һү тушааха табан жэлэй түсэб июлиин 7-до дүүргэгдэһэн. Табан жэлэй түсэбһөө үлүүлэн 3.800 центнер һү худалдахын түлөө тэмсэл мүнөө эршэтэйгээр ябажа байна.

Ажахын һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд сооһоо Могойн МТФ-гэй малшад магтаалда ходо хүртэжэ байдаг юм. Эдэ малшадые хоёрдохи отделениин партбюрогой гэшүүн Р. В. Рачинский толгойлдог гээшэ. Тус фермын коллектив гүрэндэ һү тушааха энэ жэлэй түсэбтэ даабарие тэбхэр гурба һараар уридшалан бэелүүлээ. Хамтадаа эндэхи һаалишад хоёр мянга гаран центнер һү бэлэдхэлэй пунктда ябуулаа.

Имагтал һү һаалиин фермэнүүдэй малшадай оролдосотой ажалай аша туһаар манай совхоз һү абалга болон тушаалгаяа юһэдэхи табан жэлэй туршада нилээд ехэ болгожо шадаа. Хэрбээ 1971 ондо гүрэндөө 6,7 мянган шахуу центнер һү тушааһан байгаа һаа, энэ жэлэй эсэстэ 9 мянган центнертэ хүргэхэ арга боломжотой байнабди.

Хэрбээ һү абалгаар, гүрэндэ тушаалгаар урагшатай ябабашье, мяха абаха, гүрэндэ бэлэдхэхэ хэрэгнай нэгэ бага хожомдожо шиидхэгдэхэнь. Зүгөөр табан жэлэй гүрэнэй түсэб декабриин эхеэр ядамаргүй дүүргэгдэхэ байха. Гүрэндэ тушаагдаха хонин, үхэр һайн харууһанда табигданхай, малай эдихэ юумэншье элбэг, сагай уларилшье манай һаа наашаар дулаан. Тугал, бяруу түлжөөхэ, тушааха мал таргалуулха хүдэлмэридэ эгээл эрхим малшаднай хүдэлжэ байдаг. Коммунистнууд Д. Д. Дарижапова, М. Е. Иванов, Л. Дондокова, Г. К. Кириков, бусадшье олон үхэршэд ямаршье бэрхэшээлһээ тунхарингүй, ямаршье сагта эрхим амжалта туйлажа ябадаг малшад. Иимэ малшадтай байһан хойноо тиимэ ехээр һанаата болохоор бэшэ байгдана.

Түгэсхэхы жэлдэ совхозой хонишод зориһондоо хүрэмөөр хүдэлөө. Олониинь табан жэлэйнгээ даабари дүүргэжэ шадаһан байна. Жэшээнь, ахалагша хонишон Резван Нурмахметовэй бригада түсэбһөө гадуур (табан жэлэй) 440 толгой хурга түлжүүлжэ, совхозойнгоо һүрэгтэ ниилүүлээ, нооһо хайшалжа абаха, хурьгадай шэгнүүр нэмээхэ даабарияа баһа үлүүлэнхэй юм. Нүхэр Нурмахметов залуу малшадые һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ угаа эдэбхитэй хабаадалсадаг. Тэрэнэй хүмүүжүүлһэн залуу хонишон, ВЛКСМ-эй гэшүүн Базар Барбаев мүнөө багшын шадабарие ехэ шуналтайгаар шудалжа байнхай.

Хонин ажал тушаа богонёор хэлэхэ зуураа, нэгэ иимэ ушар тухай дурдангүй аргагүй. 1975 оной социалис мүрысөөнэй дүнгөөр манай совхоз аймаг дотороо эрхимлэжэ, КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой ба аймпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Ганса энээхэн нэгэ жэшээ хадаа хонишодоймнай ажал хэрэгэй ямар зэргэ байһые бодотоор гэршэлнэ бшуу.

Мал ажалдахи байдал тухай эндэ хэлэгдэбэ. Гэхэ зуура ниитын адууһа мал үсхэбэрилхэ энэ жэлэй гүрэнэй түсэб алишье түрэлөөрнь лаб бата дүүргэхэ аргатайбди. Тиимэһээ ерэхэ түсэбтэ арбадахи табан жэлые угтуулан, найдамтай үндэһэ һуури байгуулха гэһэн хүсэлэнгөө бэелүүлхэ байнабди.

Ажахын жэлэй, табан жэлэй эсэсэй багсаамжа дүнгүүд тухай тогтоходоо, газар тариалангые хажуу тээ орхижо яажа болохоб. Орооһото, тэжээлэй ургамалнуудые, овощ, хартаабха ехээр абаха, гүрэнтээ сүм тоосохо тэмсэлдэмнай ган гасуур уларил ехэ түбэг татаа. Энэ хадаа ажахы бүхэндэ шахуу тохёолдоһон ушарал ааб даа. Тиигэбэшье һүүлшын жэл яһала урагшатай байшоо.

Табан жэлэй туршада орооһото ургамалнуудые тарилга 1.400 гаран гектараар ехэ болоһон байна. 1971 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 8,2 центнер орооһон абтаа һэн. Харин энэ жэлдэ эхэнхи тариаланһаа 15—20 центнер орооһон сохигдоо гээшэ. Энэ талаар коммунист Х. Н. Бадмацыреновэй толгойлдог хоёрдохи отделениин тракторно-тарияан ажалай бригадын механизаторнууд онсо шалгараа.

Энэ жэлэй баян ургасаһаа 18 мянган центнерыень гүрэндөө тушааха даабаритайбди. Энэ даабари мэнэ дүүрэхээ байна. Ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй болохо хүрэнгэ, малда эдюулхэ тарян хүрэхысэ таһалагдаха арга хангагдаа гэхэдэ үлүү юумэниинь үгы. Тарияа хураалгын үедэ хүдэлмэри яһала эмхитэйгээр ябаа. Октябриин 9-дэ хамаг тариан хадагдажа, сохигдожо, тоог дээрэ орооһониинь буулгагданхай байгаа. Бригада бүхэндэ эмхидхэгдэһэн саг зуурын партийна бүлэгүүд харюусалгатайгаар хүдэлөө. Жэшээнь, Дондок Баранзаевич Доржиев хоёрдохи отделениин бригадын партийна бүлэгые хүтэлбэрилнэ. Өөрөө урданай комбайнер. Энэ нүхэр мүнөө жэлдэ таба мянган центнер орооһо сохёо. Иимэ үрэ дүн Хүрбын голдо урдань туйлагдаагүй юм.

Гэхэ зуура, сэхыень хэлэхэдэ, урда жэлнүүдтэ тарияа гүрэндэ тушаалгаар горитой үритэй гарадаг байһанһаа болоно, табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ ярайл бирахагүймнай ха. Энэ ехэ гэмшэлтэй ушар болоо. Овощ хартаабха тушаалгаар ядалсагдаагүй.

Малай гол тэжээл хадаа үбһэн гээшэ ааб даа. Табан жэлэй туршада сабшалан һайжаруулха, тэрэниие саг үргэлжын ээзэтэй болгохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри бүтээгдээ. Аймагай суута луговодууд болохо **Д. Б. Рагшаев, М. И. Шевченко** гэгшэдэй толгойлдог звенонууд урданайхи шэнги һайнаар энэ жэлдэ хүдэлөө. Нүхэр Рагшаевай звено табан жэлэй туршада 25 мянган центнер үбһэ абаха даабаритай һэн. Тэрэнээ 6,5 мянга шахуу центнерээр үлүүлээ. Табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэһэн Михаил Шевченкын звено 408 гектар сабшалангай гектар бүриһөө энэ жэлдэ 24 центнер үбһэ сабшаа.

Совхозой отделени бүхэндэ, ажалша коллектив бүхэндэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөн экономикоёо бэхижүүлхэ, гүрэнэй даабари дүүргэхэ тэмсэлдэмнай иимэ гүнзэгыгөөр, аша үрэ ехэтэйгээр нүлөөлөө гээшэ. Энэ мүрысөөн улам эршэдэжэ байна. Тиигэхэ ёһотойшье ха юм даа. КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө хүн бүхэн эрмэлзэнэ. Тиигээдшье партиин ехэ хуралдаанай хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа манай совхозой ажалша коллектив хүсэндэнь лаб хүргэхэ байха. Тэрэнэйл түлөө партком, партийна эхин организацинууд, бүхы коммунистнууд хүсэеэ, арга боломжоёо элсүүлнэ бшуу.

Э. БУДАЕВ.
Хоринн аймагай Хүрбын совхозой парткомой секретарь.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТА

РСФСР:

ХОЙТО ЗҮГЭЙ ОЙ ТАЙГА СОО

Сыктывкар Киров хоёрой хоорондохи авто-харгын тон хүшэр зуун километр участогые гүрэнэй комисси һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаан абаба. Энэ харгы намаг налхи ой тайга газараар татагдаа. Обьячево-Визинга гэжэ асфальтаар хушагдаһан дардам шэнэ харгы Коми АССР-эй хүдөө ажахын дүрбэн томо районние холбоно, хүршэ областьтой харилсаа холбооень һайжаруулаа.

Энэ харгы ашаа зөөлгэдэ гаргашалагдадаг ехэ мүнгэ алмаха байна.

Түсэбтэ табан жэлэй туршада республика дотор харгы бариха хүсэтэ бааза байгуулагдаа. Үнгэрһэн табан жэлэйхитэй жэшэбэл, нэгэ хахад дахин ута харгы эндэ асфальтаар хушагдаа.

* * *

Намаг налхи, хада хангилаар, бүгүү ой тайга соогуур татагдаһан автомобилиин шэнэ харгы Костомукшые Карелидэхи Ледмозеро гэжэ түмэр замай станцитай холбохо юм. Харгын дүшэдэхи километртэ шорой хаяха хүдэлмэри дүүргэгдэжэ, харгын хахадынь болзорһоо урид ашаглалгада оробо.

Костомукша — габшагай барилга. Эндэ түмэрэй рудагай уурхай олдоо. Уурхайтай зэргэлээд горно-шанаржуулгын комбинат, шэнэ город бодхоогдохоор хараалагдана. Автомобилиин шэнэ харгы предприятиин барилгада шухала ашаа зөөлгые түргэдхэхэ арга олгоно.

ТАДЖИКИСТАН;

ВАХШИИН УҺАН ШЭНЭ ГАЗАРТА ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Таджикистанай «Яванводстрой» гэжэ уһанай ажахын томо эмхи табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даалгабари дүүргээ. 13 мянган гектар газар ундалуулдаг, найма мянган гектар бэлшээри уһалагдадаг болобо.

Таджигай ирригаторнууд Вахшын, Караттаугай шэлэнүүдэй хоорондо, түргэн урасхалта Вахш мүрэнэй уһа суглуулха хаалта бариба. Һэтэ сохин габадаг наридхада, эндэ дэлхэй дээрэ анха түрүүн, тусхай шэглэлтэй тэһэрэлгээр 55 метр үндэр шулуун хаалта бодхоогдожо. мүрэнэй хүсэтэ урасхал «хизаарлагдаһан» байна. Энэнь гүрэнэй 27 миллион мүнгэн зөөри алмаха арга олгоо. Яванска. Обикийска тала худар хоёр тоннелеэр уһан урадхуулагдадаг болоо.

Явано-Обикийска уһалууриин түхеэрэлгын баритдахатай хамта эндэхи газар дайда ашаглагдажа эхилээ. Шэнээр элдүүрилэгдэһэн газарта хлопок үнэтэ бусад ургамалнууд таригдаба. Тиигэжэ Таджикистанай урда зүгтэ уһалагдадаг газар тариалантай Яванск гэжэ шэнэ район бии болоо.

Уһалууриин барилгада гаргашалагдаһан бүхы мүнгэн хлопок болон бусад ургамалнуудһаа ороһон олзоор мүнөө харюулагдаа.

«Яванводстройн» коллектив түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүргээд, хада уулануудай бооринуудые добтолгоёо эхилбэ. Иишэнь уһа урадхуулан асарха бүлүүрэй станцинууд эндэ баригдана, уһа урадхуулха һубаг сорготнууд татагдана.

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха хүдэлмэри үргэлжэ дээрэнь ябуулха дүй дүршэл мүнөө республикын бусад барилгануудта үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Табан жэлэй эхинһээ хойшо республика дотор 40 мянган гектар гандуу газар ундалуулагдадаг болоо.

УКРАИНА:

ШЭНЭ ЦЕХ

Горловско «Стирол» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ һалхан ашаглалгада оруулагдаһан сернэ кислотагай цех түрүүшынгээ продукци үгэжэ эхилбэ.

Цехэй бүхы түхеэрэлгэнүүд ПНР-һээ асарагдаһан байна. Үйлэдбэриинь бүхы хүдэлмэри автомат аргаар бүтээгдэнэ, агрегадуудынь бултадаа түбэй пультһаа хүтэлбэрилэгдэнэ. Цехэй проектнэ хүсэндөө ороходонь сернэ кислота эндэ хоёр дахин дээшэлүүлэгдэхэ юм.

БЕЛОРУССИ:

ШАНАРЖУУЛАГДАМАЛ ТЭЖЭЭЛ

Барановичска сенаж дарадаг башнинуудай комбинат белогой холимол тэжээл бэлдэхэ агрегадуудые бүтээн гаргажа эхилбэ. Шахан таргалуулха бүлэг байрануудтань иимэ агрегадууд хэрэглэгдэхэ юм.

Ешмээн, минеральна нэмэлтэ, леной үрэһэнһөө бүридэһэн холисо тэрэ агрегат руу хэгдэжэ, 12 атмосферэ дарасатай тон халуун газарта буйлуулагдадаг.

ГРУЗИ:

ЭКОНОМИЧЕСКА ҺУРАЛСАЛАЙ АШАГ ҮРЭ

Орджоникидзиин нэрэмжэтэ Кутаисска автомобильна заводтохи экономическа гол эрдэм шудалха һургуулинуудта һурагшадай дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар табан жэлэй эхинһээ хойшо хахад миллион түхэриг мүнгэн алмагдаа. Экономическа һуралсалай ехэ ашаг үрэ предприятиин шухала зорилгонуудые шиидхэлгэтэй нягта холбоотой үрэ дүн болоно.

Пропагандистнуудай дунда томо цехүүд болон участогуудай үйлэдбэриин экономикые һайн мэдэдэг хүтэлбэрилэгшэд бии. Зарим хэшээлнүүдыень Кутаисска политехническэ институдай эрдэмтэд үнгэргэнэ. Пропагандистнууд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хубиингаа мүн, бригадынгаа түсэбүүдые табихадань, хүдэлмэришэдтэ, мэргэжэлтэдтэ туһална. Экономическа һургуулида һурагшад заводто хүдэлмэриин шанарые залан хинаха гурим заводууд доторой стандартнуудые нэбтэрүүлгын эдэбхитэд болонхой. Энэнь үйлэдбэрилһэн продукцияа худалдаха, КАЗ-608 гэжэ автомобилиин капитальна заһабарилгануудай хоорондо ябалгые нэгэ хахад дахин һунааха зорилго табиһан табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ арга олгоо.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Д. С. НОРЕНКЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын загаһанай ажахын организацинуудта удаан саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө СибрыбНИИпроектын Байгалай отделениин директор Дмитрий Самойлович **Норенкые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо
Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ,
Соведүүдэй байшан.
1975 оной ноябриин 5.

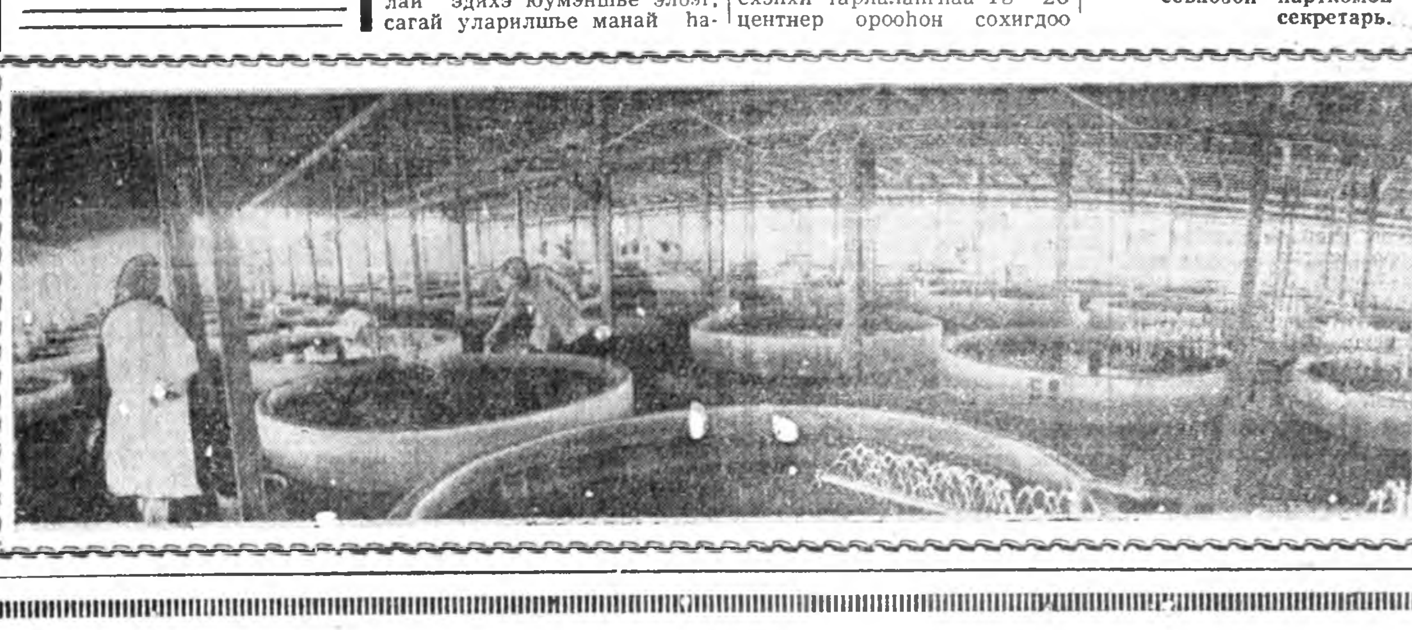

ПУБЛИЦИСТИКЭ

ҺАЙХАН САГАЙ ҺАЛХИН

1.

НАМАРАЙ үглөөнүүд ондо ондоонууд. Наратайшье, бүрхэгшье, саhатай, бороотойшье, шанга hалхитайшье, дулаахан, бүлеэхэншье. Хэды ондо бэшье бидэнэрэй, совет хүнүүдэй hанаан бодолдо, сэдьхэл зүрхэндэ Октябриин hайндэрэй үглөөгүүр хододоо наратай, сэлмэг, дулаахан мэтээр үзэгдэдэг, hанагдадаг.

Октябриин hалхин... Һанана гүт, хүндэтэ нүхэдни? Октябриин агуу хубисхалай мандахын урда үдэшэлэн Ильич багшын Смольно тээшэ, харанхы Петроградай гудамжаар ошожо ябаhые hанана гүт, нүхэд?! Нева мүрэнэй хүүргэ дээгүүр Владимир Ильич Ленинэй гаража ябахада, Балтиин далай тээhээ шэрүүн hалхин үлеэжэ, хубхаланта үе сагай орожо ерэhэн тухай агуу багшымнай шэхэндэ шэбэнээл хаш.

1917 оной Октябриин hалхин мүнөөшье болотор Дэлхэйн дээгүүр үлеэжэ, эрхэ сүлөөдэ, бэеэ даанхай байдалда, социализмда, коммунизмда тэгүүлhэн арадуудай онгосонуудай далбагануудые шангаар үлеэжэ, эршэтэй хүрюунаар урагшань дабшуулна бэшэ гү?

Бухы юумэмнай агуу Октябрьhаа эхитэй гэжэ дэмы хэлэнэгүйбди. Октябриин hалхин түрүүшын табан жэлнүүд, Днепрогэс дээгүүр үлеэн гараа. Совет арадай үндэhэн хуули — Конституциин үдэр Октябрьhаа hабагшатай. Октябриин агуу хубисхал 1945 оной хабарай Илалта мандуулжа, майн 9-нэй hайндэрые бидэндэ асараа. Арадуудай хоорондо бата бэхи эб найрамдал, амгалан байдал тогтоолгодо Октябрь агуу ашаяа харуулаа. Октябрьда мүндэлhэн, Октябрьhаа үг гарбалтай совет хүнүүд мүнөө юhэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалта, илалтатайгаар дүүргэжэ байна. Бухы юумэмнай Октябрьhаа эхитэй гэжэ дэмы хэлэнэгүйбди.

Һайхан үе сагай hалхин Эхэ орон дээгүүрнай үлеэнэ. Харагты мүнөө. Енисей мүрэниие ургалаабди. Камын эрьедэ мантан томо автозавод бодхоожо байнабди. Бар тайгын хүнды соогуур, намаг налхи дээгүүр, орьел торьел уула хадануудай хоорондуур, зээрэг олон гол, мүрэнүүдые хүндэлэн Байгал-Амарай түмэр зам барижа эхилээбди.

Октябриин hалхин манай түрэл Коммунис партиин түүхэдэ үшөө нэгэ шэнэ хуудаhа нээжэ, партиин XXV съездые hүр жабхалантайгаар бидэнэр угтахамнай.

Агуу Октябриин hалхин,
Аглаг Дэлхэй дээгүүр
Аянга эршэтэй үлеэжэ,
Аласhаа аласта дабхин,
Манай улаан тугуудые
Мандуулыш улам дээгүүр!

2.

ЮҺЭДЭХИ табан жэлэй туршада манай совет арадай туйлаhан амжалтанууд асари ехэ. Табан жэлэй түсэбүүдэе, даабарияа дүүргэhэн коллектив, предприятинуудай амжалтанууд тухай түбэй газетэнүүд үдэр бүхэндэ бэшэнэ, телевидени, радио ходо дамжуулна.

Иимэ галта зориг, иимэ эрмэлзэл хэн бидэндэ үгөө юм? Октябриие мандуулhан Коммунис парти, агуу Ленин үгөө юм гэжэ хэлэхэдээ, зааханшье алдуу хэнэгүйбди. Тон зүбөөр хэлэнэбди.

Бүри hаяхан манай Буряад ороной таряашад ехэ амжалта туйлаба. Гүрэнэй амбаарта 200 мянга гаран тонно алтан шара тарла оруулжа, энээнэй урда үзэгдөөгүй илалта туйлаба. Алдар соло — баатар манай таряашадта!

Буряад орон! Түрүүшын саhа хэдэрhэн шинии тала дайда баян. Гансашье ашагта малтамал, уhа гол, ой модоор баян бэшэ, баатар хүнүүдээр баян байнаш. Шинии хотонууд элдэб түхэлэй прибор, двигатель, самолет, вагонууд, сонхын шэл, цемент бүтээн гаргана. Бухэриг бэрхэ модошодшни хүдэр улаан шэнэhэ, нарhадые ехээр бэлдэжэ, Эхэ оронойнгоо барилгануудта ябуулна. Хүйтэн hалхин, саhан, бороohoo айдаггүй геологуудшни дайдын нюусануудые уудалан олоно. Хёрхо нюдэтэй летчик, вертолетчик хүбүүдшни БАМ-ай барилгада шухала ашаануудые абаашана. Түмэр хүүргын хэрэгсэлнүүдэй заводой хүбүүд, басагадшни олон гол мүрэнүүд дээгүүр гараха хүүргэнүүдые бүтээлсэжэ, БАМ-ай барилгада нангин хубитаяа оруулна.

Буряад орон! Һайхан сагай hалхин шинии нютагууд дээгүүр үлеэнэ. Энэ хадаа агуу Октябрьhаа эхитэй hалхин.

Хото хүдөө хоёройш илгаа жэлhээ жэл бүхэндэ бүрил бага болоно. Ууралаар, уhаар дулаасуулдаг, хото городойхидол адли гэрнүүд соо хүдөө зоншни ажаhууна. Ажалай hүүлээр үдэшэлэн гэртээ hуугаад, Лондондо, Москвада, Монреальда болојо байhан спортын мүрысөөнүүдые харана. «Москвич», «Жигули», «Волга» түхэлэй автомашинануудаар хонишод, малшад, таряашадшни гүйлгэлдэнэ. Тэдэнэй гэрнүүдтэ орохододо, бүхы юумэн — хибэс, холодильник, пылесос, телевизор шэнэ мебель бии.

Эдэ бүгэдые хаража, ойлгожо, мэдэржэ, баясажа, омогорхожо ябахадам, сэдьхэл зүрхэн сэсэглэнэ, урматай үгэнүүд түрэнэ.

Октябриин одо мүшэд
Орой дээрэш бадарна.
Октябриин арюун hалхин
Орьсл дээгүүрш үлеэнэ.
Октябриин улаан тугууд
Тала дээгүүрш намилзана.
Мандан хүгжыш хэтэдээ
Манай Буряад орон!

3.

ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ түүхэдэ үзэгдөөгүй ушар, үйлэнүүд олон бии. Зүгөөр «дэлхэйе доhолгоhон арбан үдэр» — Октябриин хубисхалай суурян манай Галактикын байhан, энэ наранай байhан сагта замхахагүй.

Октябриин түрэhэн табан жэлнүүд! Юhэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэжэ байнабди. Арбадахи табан жэлэй богоhодо ерээд байнабди.

Түрүүшын табан жэлэй түсэбые зохёогоод, табяад байхадамнай, хархис дайсад юун гэжэ хэлсээ hэм. «Бүтэхэгүй түсэб», «Социализмын наhан тоотой» гэжэ тэдэнэр хэлсээ.

Теэд мүнөө юун болооб? Түрүүшын хоёр табан жэлнүүдэй үедэ ямар амжалтануудые туйлаа hэмбибди?! Арба нэгэн hарын туршада Сталинград хотын тракторай завод бодхоогдожо, ашаглалгада үгтөө бэлэй. Тиихэдэ үбэлэй хүйтэн тулажа ерээ. Сонхонуудые түргэнөөр шэллэхэ хэрэгтэй байгаа. Комсомолшууд, коммунистнууд энэ хэрэгые түргэн хэжэ дүүргээ hэн. Сталинградай тракторна заводой гаргаhан түрүүшын трактор Москва хотодохи Революциин музей соо байдаг.

Манай республикын ЛВРЗ мүн лэ түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ бодхоогдоо. Харин мүнөө харыт. Республика доторнай завод, фабрика, комбинат, нэгэдэл, трестнүүд хэды олон болоо гээшэб?

Гурбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэмнай хархис муухай фашистнууд hаалта хээ.

Гал дүлөөр соробхилhон 1941 онине бидэнэр мартахагүйбди. Зүгөөр агуу Октябриин хүсэнэй асари ехэ, илагдашагүй байhые түүхэ харуулаа. 1945 оной хабар Берлинэй рейхстагай оройдо Октябриин туг — Илалтын туг мандаа.

Юhэн табан жэл! Юhэн ехэ илалтамнай! Юhэдэхи тугаа бидэнэр мандуулхамнай. Тэрэ тугыемнай совет үе сагай, hайхан сагай hалхин намилзуулан хиидхүүлнэ.

Ангар, Енисей дээгүүр
Асари ГЭС бодхооhон,
Залгаа одон онгосоор
Замбуулиниие дабуулhан,
Эрдэм ухаан бодолоор
Элдин Дэлхэйе
гайхуулhан,
Хүн зоной байдалые
Хүгжөөн ехээр
hайжаруулhан,
Малгайдаа табан хушуутай
Манай табан жэлнүүд,
Октябриин туг доро
Мандыш, мандыш,
мандыш!

Георгий ДАШАБЫЛОВ.

табан жэлэй даабаринууд дүүргэгдэе

ҮРЭҺЭН ГЭР— ҮРЭЛ ҺУРГУУЛИ

ургуули соо юрэ буса агүй байба.

— Мүнөөдэр манда экс хэхэ үдэр юм, — гэжэ квагай 146-дахи hургуу директор Н. К. Сысое лэбэ. — Хэшээлэй hүү үхибүүд үдынгөө хоол саараа, музейнүүдтэ, багайнгаа предприяти та ошодог. Гарагай дүр бүхэндэ тиигэдэгбди.

— Гэрэйнгээ даабари хэ багтаа хэдэг юм?

— Хүдэлмэритэймнай та сагты, — гээд Нина Кон иновна дурадхаба.

дэнтэй хамта эгээл рхэн шабинар ябалсаба. эр бүхы hургуули соо аа... заншалта экскурси ябаа. Харин эндэ хара юумэн яhала бии даа. Ка дүүдынь мүнөө сагай радуудтай, приборнууд тэдэнь туршалга хэхэдэ хэрэгтэй болохо. Ха ан ойлгуулха зүйлнүүд, ческэ хамаг хэрэгсэл элбэг. Хэрбээ телеви (hургуулидань гушан визор бии), проектор багашуулыешье гай хань бэрхэтэй hаа, хү түхеэрэлгэтэй гараж, ури юумэ хэдэг мастер үхибүүдэй дурые ехээр ханхай. Шэнэ «Москвич», газик, багахан авто носохо эрхэтэй боло ахамад классай hураг багашуул атаархан харадаг гээшэ. Һургуу иимэ ажахы хэрэгтэй шабинарайнь олонхи жэлтэ шофёрой үнэм абадаг байна бшуу. -заводhоо ерэhэн шу дай хүтэлбэри доро бүүд өөhэдөө гараж, ерской баряа юм. шин гараар бодоhон ангаяа үнэтэй байдаг м. Тиимэhээ эндэ хамаг гуримтай, инструмент өөрын hууритай.

нэ, hонирхолтой гури 146-дахи hургуули хү болонхой. Үдэшын сагта hүүлшын хонхо надаг. Тиимэhээ бүхэ дэрэй hургуули гэжэ гдэнэ бшуу. Үдэрэй гурим хүн бүхэндэ та болонхой. Жэшээнь, алай үдэрэй ябажа р, гурбадахи хэшээлэй эр үхибүүд... сэнгэхээ ог.

— Эмшэдэй дурадхалаар юумэн хэгдээ, — гэжэ Константиновна ойл ба. — Үдэрэй 11 сагта үүд эсэдэг. материалаа аар ойлгодог гэжэ тэдэ тодоруулаа. Амараад дэнь, дахин хэшээл дэг. Ямар хэшээл бэ гэхэдэ, хүгжэм культура, зуралга. Тии нааданай, сэнгэлгын саг хэшээлэй тула хэрэг дэг. Хари хэлэнэй баг (эндэ хари хэлые дураараа нэгэдэхи hаа үзэдэг юм) хэшээ нааданай таhалга соо хэ дуратай юм. Тэн үхибүүд хибэс дээрэ зо hууха гү, али саад парк соо сэнгэжэ яба хэлээ нугалжа hура.

амад классай hурагша үдэр нилээн хүшэрхэн гэжэ мэдээжэ ааб гэбэшье тэдэнэр баhал агаарта амарха уялга

шээлэй hүүлээр кабине хооhон байдаггүй. Һур дай хүтэлбэри доро үүд лабораторно хүдэл хэдэг гү, али өөhэдөө даг. Багшанарай хэлэ ёhоор, hурагшадай ехэшье, гүнзэгышье муу hурадагууд үсөө Хүршэ hургуулинуу hурагшад 146-дахида гуудта атаархадаг: ндөө гэрэй даабари хэ ха юм.

эрэй хоёрдохи хахадта улиие соёлой байшан асуулхаар лэ хаш даа. удынь уран hайханай ской гү, али театраль кабинедүүдынь на лаборатори, спортивча хушалтатай стадион болошодог. Эдир физигүүд болон гулабхаашад, радиотехнигүүд болон хизаар ороноо шэнжэлэгшэд, автомобилистнүүд, амтатай эдеэ бэлдэгшэд, хүгжэмшэд — булта өөрынгөө шадаха юумэ хэхэ. Үдэшын 7 сагта hургуулиин үдэрэй дүүрэhэн тухай дуулгаhан хонхын хангинахада, үхибүүд яаралгүйхэнөөр классhаа гаража hайхан шэнэ үглөөгүүр тухайдаа бододог.

Москвагай 146-дахи hургуулиин хүдэлмэридэ совет педагогикын эрхим туйлалта hунаагдаhан үдэртэй бүлэгүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл хоёр хамтараа гээшэ гэхэдэ болохо. Тиимэ бүлэгүүдэй бии болгогдоhон ушар хадаа тон түрүүн социально-экономическа зорилготой холбоотой ха юм даа, — гэжэ педагогическа эрдэмэй доктор Э. Г. Костяшкин хэлэнэ. — Тэрэ хадаа ямар зорилгоб гэхэдэ, хүүгэдээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь бүлэдэ, дүрбэн тэгшэ хүнэй урган хүгжэлтэдэ туhаламжа үзүүлхэ.

Нэгэдэхиhээ наймадахи класс хүрэтэр бүхы hурагшадай 25 процентые hунаагдаhан үдэрэй бүлэгүүдтэ оруулха гэжэ табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаhан байгаа. Хараалагдаhан даабари бэелүүлэгдээ. Тэрээнhээ гадна, тэрэ үлүү гаргагдаа. Москва, Благовещенск хотонууд, Белгородско, Свердловско, Кировградска областьнууд, Мордови, Хабаровска хизаар болон ороной мнай бусад газар нютагуудта эрхим дүн туйлагдаа.

Ниитые хабаадуулhан газарта хэрэг угаа бүтэсэтэй байна бшуу. Жэшээнь, Рязанска областиин ажахынууд хүдөөгэй hургуулинуудые шефтээ абажа, бултыень шахуу hунаагдаhан үдэрэй гуримда оруулха хэрэгтэ туhалаа. Игэжэ гансахан Старожиловска райондо 98 эхэнэр хүдөө ажахыда хүдэлхэ аргатай болоо. Тульска областиин Плавска районой бүхы ажахынар өөhэдынгөө мүнгэ гаргажа, hурагшадые түлөөhэгүй хоолоор хангажа, эсэгэ ёhоной анхарал үзүүлнэ.

— Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин hайжаруулагдаhанай ашаар шэнэ янзын hургуули — бүхэли үдэрэй hургуули бии болгогдобо ха юм, — гэжэ эрдэмтэ үгэеэ үргэлжэлүүлбэ. — Москвичуудай дүршэл тэрэнэй жэшээ болоно. Һурагшадай үзэхэ юумэ хэмhээ гадна ехэ болонхой гэжэ ходол хэлсэгдэжэл байдаг асуудал хамагhаа түрүүн амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна. Зарим предмедээрээ үхибүүдэй гэрэй даабари абадаггүй ушар бидэндэ дадал бэшэ байжа болоо. Хэшээлэй үедэ hурагшад багшын хүтэлбэри доро шэнэ материалаа эдэбхитэйгээр шудалан ойлгохонь гайхал бэшэ, Хэшээлдээ бэлдэхээр үгтэhэн саг хадаа үнөөхил багшынгаа хүтэлбэри доро темээ гүнзэгырүүлэн шудалха арга hурагшада олгоно. Энэ ушар хэшээлэй ябасые хубилгана бшуу: hурагшадые шалган асууха саг хороогдоно ха юм.

«Бүлын асуудал» гээшэ тон шэнэ ёhоор шиидхэгдэнэ. Хүдэлмэридөө байhан түрэлхид үхибүүдэйнгээ түлөө hанаагаа зобохоёо огто болино бшуу: хүүгэдынь үдэртөө хоёр-гурба дахин эдеэлнэ, наадана. Үдэрэйнь гурим дүршэлтэй багшын хиналта доро үнгэрнэ. Үдэшэндөө ехэшүүлшье, үхибүүдшье гэртээ ниитэ хэрэгүүдээ бүтээгэ. Мүнөө урдынхидал адли хэшээлдээ бэлдэлгыень шалгаха хэрэг үгы болонхой.

Кружогууд, секцинүүд, ниитын хүдэлмэри — нэгэшье үхибүүн юумэ хэнгүй байхагүй гэhэн гуримтайгаар hургуулиин ажабайдал эмхидхэгдэнхэй.

Л. БЕРНАСКОНИ.
ТАСС-ай корр

Энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын хүн зоной хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай оёдолшод Надежда Гусева, Федосья Дубинина гэгшэдые харанат. Эдэнэр гол түлэб эхэнэрнүүдэй хубсаhа оёдог байна. Абаhан захилнуудаа хүн бүхэнэй бэедэ саб гэмэ тааруугаар болзор соонь дүүргэдэг байhаараа олондо хүндэтэй болонхой. Игэжэ эдэнэр эхэнэрнүүдтэ hайн hайханиие, баяр бэлэглэжэ байдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Гусева, Ф. Дубинина.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

ХООЛ БАРИХА ГЭХЭДЭ...

Һаяын нэгэ үдэрэй үдын тэн багта Сэлэн-Дүүмын совхозрабкоопой столоводо оробобди. Барагар хара, сиидэгэр хүйтэн байшан соонь ашагүй халангы арбаад хүдхэшүүд hууба. Тэдэнэр урдаа олон шэл табинхай шангаа шангаар шашалдана, тамхилна, ханяаха, нёлбохо гээшэнь, — харахада бузар, шэхэндэ хажар!

Бидэнэр эдеэлхэ hанаатай буфет тушаа олон хүнэй удаа зогсобобди. «Хүдэлмэриин сагай үедэ архидаашадые оруулха гуримтай ямар столово байха юм», — гэhэн бодол сэдьхэлдэ түрэнэ. Тиихэ багтаа али юумэ ажаглан харанабди: столовын гэр соо шорой шохойнь хамагдаагүй, эдеэлжэ гараhан зоной столнууд hэнэггүй муухай.

Манай ооншоршье дүтэлбэ. Залуу буфетчица Воробьевада хандажа:

— Дүрбэн хүндэ хилээмэн, — гэхэдэ.

— Хилээмэн байхагүй.

— Шүлэн?

— Үгы.

— Теэд юун бии юм?

— Бууза, тарган бууза байхал даа, — гээд олиггүй олзорхуу, хоолойгоо шахан дуугарба.

Бууза, сай захинхай гараа угаахаяа ошобобди. Тиин гэhээ угаалниг соонь уhан үгы. Харин барбайжа хаташаhан хирэтэй хара аршуул олоной нюдэндэ үлгөөтэй байба.

Гайха тагна. «Хилээмэншье үгы, уhаншье үгы столово гээшэ хайшаа юм», — гэлсэhээр гомдол, дурадхалай дэбтэр эрибэбди.

Столовын ахалагша повар Нина Сергеевна Колчина:

— Дэбтэр, дэбтэр гээшэтнай байхагүйл даа, — гэжэ енгүүтэйгээр хэлэбэ.

Урмаа хухарhан бидэнэй нэгэн хилээмэ бэдэрхэеэ столовоhоо гаража ошоо hэн.

Буузаньшье болобо хэбэртэй. Хүлеэжэ ядаhан, тухашарhан хүнүүд кухня тээшэ яаралтай субалдабад.

— Татай! Түүхэй бууза асарбаш. Амта шэмтэгүй, мяханайнь улаабтар шүүhэ харыш, зузаан гурилынь гарта няалдана. Халаг, сүлоотэй hаа, гэртээ хэхэ байгаа, — гэжэ зэргэлжэ hууhан малшад гэмэр гутар гэлдэнэ.

— Намарай саг ха юм. Үгэрсэ, помидор, hонгино, огородой, сагаан эдеэнэйшье зүйл гэжэ үгы. Хоол бариха гэхэдэ, хооhоор гараха жэшээтэй. Яндан лэ столовотой байнабди. Гурим, журамгүй зоргодоо ошоhон наймаашадай амынь татаа hаа, — гэжэ тэдэнэй нэгэн hанаhанаа сэхэ табяа hэн.

Сэлэнгын аймагай потребсоюзай правлени энэ столовын ажалые эрид hайжаруулха тушаа зохихо хэмжээ хэзээ абаха юм ааб?

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ХҮБҮҮМНАЙ СЭРЭГЭЙ АЛБАНДА

НҮХЭДЭЙ АЛЬГАН ХАЛУУН

Валерий Крысаков түрүүшээр урагшагүйдэбэ. Суг алба хэдэг нүхэрынь, тиигэхэ мүртөө зэргэлжэ шахуу унтадаг Анвар Бишмурадов баhа hая алба хэжэ эхилhэн аад, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой. Тиин гэhээ Валерий яана гээшэб? Заабол нэгэл юумэн болоhон лэ байха. Түрүүшээр тэрээндэ экскаватор даалгахаа байhан юм. Теэд тэрэ машина Валеридэ хүртөөгүй. Анварта даалгагдаа ха юм. Бухы шалтагааниинь юуб гэхэдэ, сэрэгэй ажабайдалда Валерий дадажа ядаба. Харин Анвар аалин даруу зантай, огсогоножо байжа гүйхэгүй.

Валерий Крысаков хоёр жэлэй туршада Гусиноозерскын ГРЭС-эй комсомол-залуушуулай габшагай барилга дээрэ ажаллаа. Амяа харанхай, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө байдалаар hонирхохошьегүй. Ажалаал хээд ябаха.

Отделениин командирhаа Валерий нэгэтэ донгодолго абаба. Сугтаа алба хэдэг нүхэдынь тэрэниие шүүмжэлбэ. Гансал Анвар сэдьхэлээ ехэтэ зобоhон янзатай.

Нэгэтэ барилга дээрэ байхадань почто ерэжэ, сэрэгшэд ушаргүй баярлаба. Валерий бэшэг абанхай. Анвар хажуудань ерээд, игэжэ хандаба:

— Гэртэхиншни хэр байнаб?

— Ямаршьегүй бараг байна.

— Мининхин бэшэг эльгээхэдээ, хэр зэргэ алба хэжэ байhаарни hонирходог. Үнэн сэхэ ябахыемни ходо захидаг, баарhадни, — гэжэ Анвар хэлээд, ажалаа хэжэ ороо hэн.

«Үнэхөөрөөшье зүб хэлэнэл ха», — гэжэ Валериин уралнууд гүбэрбэ. Үдэрнүүд ошожол байгаа. Барилгын бригадын хүбүүд үнэхөөрөөшье үнэн сэдьхэлhээ ажаллана. Гансал Валериhээ бэшэниинь магтаалда хүртэнэ. Юундэ? Эгээл энэ үедэ мүнгэн шан абажа, түлөөhэгүй туристическэ путёвкоор шагнагдажа, үдэр бүри шахуу магтуулжа байhанаа hанаадхиба. Энээндэнь хүбүүн тархяа эрьежэ, үетэн нүхэдөө тоохоо болиhон байгаа. «Намайе яаха юм? Нам шэнги хүдэлжэ шадагты», — гэхэ мэтээр бодомжолоод, заримдаа ажалдаа гарахагүй... Сэрэгтэ алба хэжэ эхилхэдэнь энэнь ехэ hаад тойбо татаа. Сэрэгшэд тэрээндэ дураа гутаагүй, харин буруу ябадалайнь хойшолонгые ойлгуулха, зүб мүртэнь оруулха гэжэ оролдоо. Валерий үнөөхил хэбээрээ аалин дуугай гэхэ гү, али шүдөө зуунги ябаха. Теэд өөрыгөө үмөөрхэ, зүб гэхэ юумэн олдоогүй.

Нэгэтэ комсомолой суртлаан дээрэ нүхэдынь тэрэнэй буруу ябадалые элишэлэн шүүмжэлбэ. Нэгэтэ сүлөөтэй сагай гарахада, Анвар Бишмурадов тэрээндэ игэжэ хандаба:

— Газаа гарахамнай гү?

— Намайе дуудана гүш? — гэжэ Валерий этигэжэ ядангы hонирхобо.

— Шамhаа ондоо хүндэ үшөө хэндэ игэжэ хандахабиб? Яагаашье hаа, шэрдэгүүднай зэргэлээд байна ха юм. Хараха янзада, ши муу бэшэш, теэд юумэ ойлгожо үгэнэгүйш. Хүршэнэр түрэл түтимhөө үлүү hайн нүхэд байха ёhотой юм гэжэ хэлсэдэг шуу, — гэжэ Анвар хэлээд, нүхэрэйнгөө урдаhаа уринаар, ехэтэ найдаhан янзатайгаар хараба.

Энэ үдэрhөө хойшо Валерий олон юумэ бодомжолоо бэлэй. Нэгэтэ Анвартай ротынгоо канцеляриин хажуугаар гаража ябахадань, Валериие ооголбо. Уданшьегүй ашаанай машинын кабина соо hуунхай, залуурта hууhан хүршэ подразделениин сэрэгшэ хүбүүе харааад лэ абана.

— Тиихэдээ танайхин маанадта хамhалсаха гээ гүт? — гэжэ Валерий hонирхобо.

— Тингэнтүй яахабибди. Яагаашье hаа хүршэнэр хаямбибди. Бидэ таанарта, таанар бидэндэ!.. Үнгэрэгшэ неделидэ танай хүбүүд маанадта барилгын материал зөөhэн юм. Мүнөө манай ээлжээн ерээ, — гэжэ танигдаагүй хүбүүн хэлэбэ.

Тиигэжэ Валерий хүршэ подразделениин сэрэгшэ жолоошонтой танилсажа, тэдэнэй ямар барилга хэжэ байhыень, хэр зэргэ алба хэдэгыень, нүхэсэдэгыень мэдэжэ абаа hэн. Паламарчугай бригадын хүбүүд барижа байhан гэрээ болзорhоо урид тушаагаад, магтаал hайшаалда хүртэбэ. Тэдэнэй дунда Валерий Крысаковой нэрэ дурдагдаа бэлэй.

Тэрэ үдэр хүбүүд барилга дээрэhээ хэзээнэйхиhээшье баяртайнууд бусаба. Сержант Паламарчук бултанайнь гарые шангаар барижа, амжалтаарнь амаршалба. Валерий гараа барюулhандаа баясажа, урданайхиhаа тад ондоо болоjо байhанаа түрүүшынхеэ мэдэржэ, нүхэдhөө аягүйрхэбэ. Машинын кузов дээрэ взводой комсгруппорг ефрейтор Старковтой зэргэлжэ hуунхай, тугаарайхи жолоошонтой хөөрэлдэhэн тухайдаа хэлэбэ.

Уданшьегүй ротодоо хүрэжэ ерэбэ. Сэрэгшэд хоол баринхай, сүлөөтэй сагаа ленинскэ таhалга соо үнгэргэхэеэ ошобод. Сержант Паламарчук Валерий Крысаковой урдаhаа энеэбхилэн хараад, игэжэ хэлэбэ:

— Би Бишмурадовтай хөөрэлдөөб. Экскаваторта хамта хүдэлхыешни урина.

П. САНДИМИРОВ.

АЖАЛШАДАЙ дэшэгүүдhээ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

Ринчиндоржо Цыренжаповна Дамбаева Закаменск хотын мяханай комбинадта хүдэлжэ эхилhээр арба гаран жэл болошобо. Үнгэрhэн энэ үе соо тэрэ мал үүсэлэлгын цехтэ таhалгаряагүй ажаллажа, цехэй эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо оролсоно. Һара, квартал бүхэнэй түсэб даабари хододоо үлүүлэн дүүргэдэг энэ нүхэр коммунис ажалай ударник гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Нүхэр Дамбаева мал үүсэлхэ мэргэжэлдээ цехтэ хүдэлхөөр ерэhэн залуушуулые заабаришалан hургадаг hайн hайхан заншалтай.

Мүнөө комбинадта намарай мал үүсэлэлгын халуун хаhа ерэнхэй. Үүсэлэлгын цехэй коллектив халаан соогоо 1000 хони, 170—180 эбэртэ мал үйлэдбэрилэн гаргана. Мал үүсэлэгшэ Р. Ц. Дамбаева комбинадайнгаа ажалшадтай хамта КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсан, түгэсхэхы жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэб болзорhоонь 7 хоногоор уридшалан дүүргэхэ гэhэн зорилготой.

С. ШАГДУРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мал үүсэлэгшэ Р. Ц. Дамбаева.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ЭДЭБХИТЭДЭЙ ҺУРГУУЛИ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр. Н. Карасев). Хизаар дотор үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулдаг эдэбхитэдэй hургуули партиин Алтайн хизаарай комитедтэ нээгдээ. Партиин горкомуудай, райкомуудай секретарьнар, лекторнүүд, пропагандистнар, журналистнууд эндэ hурана.

Партиин теори ба политика гүнзэгыгөөр шудалалга, манай ороной социально-экономическа гол шухала соёлой асуудалнуудтай танилсалга hургуулиин тематикада ороно.

Эндэ hурагшад мотоор бүтээлгын заводто хүрэжэ, үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин тэндэ ямараар эмхидхэгдэдэг байhантайнь танилсаа.

ПЕКИНЭЙ ХОРОТО ТУХИРАГШАД

Арад зонойнгоо байдалые hайн болгохо гэжэ Хитадай мүнөөнэй удамаршад бодоногүй. Найман зуу миллион хүн зоноо хайшан гээд лэ ходо айлгаха hүрдөөхэ тухай бодомжолно... КНР соогуур удаан аяншалаад, hаяхан бусаhан, «Саутэм ньюс сервис» агентствын канадска мэдээжэ шэнжэлэгшэ Чарльз Линч иимэ тобшолол хэнэ.

— Хитадта минии хараhан юумэнүүд юрын ойлгомжоhоо ташха ондоо байха, — гэжэ «Оттава ситизен» газетэдэ тэрэ бэшэнэ. — Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэй, газар дорохи тоннельнүүдые hүни, үдэргүй малтажа байhан олон түмэн эрэшүүл, эхэнэрнүүд, үбгэд ба үхибүүд тухай шэбшээд үзыт. Иимэ юумэн долоон жэлэй туршада таhалгаряагүй хэгдэжэ байнхай. «Иимэ малталга удаан саг соо хэхэ hанаатай гүт?» гээд hонирхобоб. «Арбанhаа үсөөн бэшэ жэлдэ», — гэжэ харюусаа.

Канадец тэрэ дары тоолоод үзөө ха: хитадууд мүнөөнэйхидээл иимэ тэбдүүгээр хүдэлбэл, 1985 ондо бүмбэрсэг дэлхэйн диаметрhээ ута нүхэнүүдые малтаха болоно.

Гэхэтэй хамта, энэнь КНР-тэ аяншалха үеэр тэрэнэй үмэнэ гараhан олон асуудалнуудта абтаhан гансахан ойлгосотой харюу болоhон байна. Тэрэ тоодо орохо гол юумэн гэбэл, өөhэдынгөө эрхэтэдтэ hайн байдал хангаха, бусад арадуудтай хани барисаатай, эбтэй эетэй байха гэжэ сонсохоhон гүрэндэ лахадаа мянгаад миль ута зууха нүхэнүүд хэрэгтэй болохоб?

Һонюушархуу айлшадай хүсэлые (ёhын тэдыешье hаань) ханааха гэжэ маоис ноёд тушэмэд юрэнхыдөө хүсэдэг ха. «Тоннельнүүд хоёр зорилготой: тэдэн соо ороohо тарнагаа хадагалхабди, КНР-эй хүн зониие боомбонуудhаа хамгаалхабди». Дайнай болоод байгаа hаань, алиншье талааараа хэрэглэгдэхэ болоно гэжэ баталан тайлбарилба.

Линч эндэ баhа нэгэ юумэ ойлгожо абаад, тэрэнээ игэжэ найруулаа: «Хөөрэлдэгшынгөө хэлэhые ойлгожо ядахадаа, харин ямаршье хүн КНР-тэ ерэhэн түрүүшын үдэрэйнгөө эсэстэ гол хордог байна. Энэ ушар хитад хэлэ мэдэхэгүй байhанhаа оройдооншье болоногүй (баруун оронуудhаа Пекин ерэhэн хүн бүхэндэ дуратай, дурагүйшье hаань — оршуулагшые үгэдэг юм). Гэхэ зуура, мүнөөнэй англи хэлээршье хөөрэлдэхэдөө, хитад тусхай тушаалтад ямаршьеб хуушанай үгэнүүдые хэрэглэдэг байна.

Жэшээлхэдэ, «Хүн түрэлтэн хэзээ нэгэтэ шэнэ дайнай hүидхэл hандаралай сэлл соо хосорхо» гэнэ.

Маоистнуудай иимэрхүү «таамагшалга» юрэдөө ямар ушар шалтагаантайб?

Линчэй дуулаhан юумэнүүд тэрээндэ танил шэнги байба. Арбан жэлэй урда тэрэ КНР-тэ тэрэнэй ошоходонь, Пекинэй номнолшод иимэрхүү үгэнүүдые хэлэдэг байhан юм. Тиигэбэшье, галабай эрьехэ тухай маоистнуудай хэлэдэг үгэ хүүрнүүд үнгэрэгшэ арбан жэлэй туршэ соо горитойгоор хубилаа гэжэ Канадын журналист обёорбо. Пекинэй абаралшад КНР СССР хоёрой хоорондо дайн болохо гэжэ урда тээнь таамагшалдаг, харин баруун тээхи оронуудта тухирагшадай үүргэ даалгадаг байhан hаа, харин мүнөө болоходо, баруун тээхи оронууд хохидохо, Советскэ Союз ээрхэн туримхэйлэгшэ болохо гээд тоолоно.

«Хитадай номнол ямар зорилготойб гэхэдэ, «совет аюул» үнэхөөрөө бии гэжэ баруун тээхи оронуудта, НАТО-гой оронуудта, тэрэ тоодо Канадада, хамагай түрүүн этигүүлхые, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бүри түргэнөөр олошоруулхыень баадхахые хүсэнэ» гэжэ Линч тоолоhон байна. Юундэб гэхэдэ, баруун тээхи оронуудай ба СССР-эй хоорондо зүрилдөө гаргахаhаа ондоо юуншье маоистнуудай тахал ханаахагүй гэжэ Линч онсолон тэмдэглэнэ.

Канадын бусад хүнүүдшье иимэрхүү тобшолол хээ. Мүнөө Маотой уулзаха гээшэ хоморой ушар болонхойшье hаань, Британиин премьер-министр байhан Хидэй тэрээнтэй hаяхан хөөрэлдэhэн тухай Пекинhээ мэдээсэхэдээ, «Глоб энд мейл» газетын корреспондент Росс Манро игэжэ бэшэбэ: «Шахардуу байдал hуларуулха хараа бодолдо харшаар хачдадагаараа мэдээжэ болоhон, баруун оронуудай политигуудта Хитадай засаг баригшадай мээхэйгээр хандадаг байhаниинь» энээн дээрэhээ харагдана.

СССР-эй ба баруун оронуудай, энэ ушарта — Канадын хоорондохи харилсаа муудхаахые маоистнуудай сэхэ hэдэhэн тухай «Глоб энд мейл» урда тээнь мэдээсэhэн байгаа. Совет бомбардировщигууд Канадын газар дээгүүр ниидэнэ... гэhэн мэдээсэл «Женьминь-жибао» газетэдэ гараhан юм. Энээн тушаа hанамжаяа хэлэhэн Канадын оборонын министерствын түлөөлэгшэ Пекинэй «үмэглэгшэдые» наада хараха зуураа, тэрэ мэдээсэлынь эхинhээ адаг хүрэтэрөө худал үгэ хүүрнүүд гэжэ нэрлэhэн байна.

Гэхэ зуура, тэрэл Линч баhа иимэ яряа шагнаhан байба. «Бомбоhоо хамгаалха нүхэнүүдые таанадайшье малтаа hаа, hаад хэхэгүй hэн» гэжэ хитад түшэмэл ойлгомторгүй шэнгээр дуугаржархёо. «Хорин хоёр миллион хүн зонтой манай орондо иимэ юумэ хэhэнэй хэрэг бии аал?! Манайда бүри шухала проектнүүд бии байха! — гээд Линч буруушааба. «Теэд, хүнэй үсөөнhөө болоhо hаатаха байгаа hаатнай, газар малтаха дүршэлээр ехэ. хоёр миллион хүниие дуратайгаар эльгээхэбди» гэжэ хитадууд хэлээ.

А. ПАЛЛАДИН,
АПН-эй тусхай корр.

Оттава.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

ХОРИЙН АЙМАГТА

ШУХАЛА АСУУДАЛ ЗУБШЭГДЭБЭ

hаяхан Улаан-Одоной сельскэ Советэй ээлжээтэ сесси үнгэргэдэжэ, «Эзэгэ оронoo хамгаалhан Агууехэ дайнай инвалидууда, hаhа бараhан сэрэгшэдэй эрхэ ашаг хүндэлэлтэ тухай асуудал зубшэн хэлсэбэ.

Элидхэл хэhэн хүдэлмэрилэгшэдэй комитедэй түрүүлэгшэ П. С. Хамарханов Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө хамгаалжа, бэе махабадаа муудаhан ажалшадта пенсионно хангалтын хэрэг бүри hайжаржа байhан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Депутадууд А. А. Казазаев, Ц.Д. Жамбалов, К. И. Зайцева, дайнай инвалид В. М. Ситников гэгшэд сессиин дээрэ үгэ хэлээ.

Сесси зүбшөн хэлсэгдэhэн асуудалаар шиидхэбэри абажа, инвалидүүдэй, hаhа бараhан сэрэгшэдэй гэр бүлэнэрэй байра байдал hайжаруулха талаар хэмжээ ябуулгануудай түсэб баталаа.

hУРАЛСАЛ ЭХИЛБЭ

Хориин совхозой гурбадахи отделениин hү hаалиин фермэдэ коммунис ажалай hургуулиин түрүүшын хэшээл үнгэргэгдэбэ. hаалишад, малшад, туналшад, тэжээлэй цехэй хүдэлмэрилэгшэд энэ hургуулида hурана. Совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй комитедэй түрүүлэгшэ П. С. Хамарханов хэшээл үнгэргөө. Тиихэдэ байгша оной hуралсалай жэлдэхи хэшээлнүүдэй түсэбтэй hургашадые танилсуулhан,

МТФ-гэй коллективэй түсэбтэ даабаринууд, социалис уялганууд ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай хөөрэжэ байна. Хэшээл дээрэ үгэ хэлэhэн hаалишад Д. Ц. Цыжипова, А. И. Недорезова, Д. Балданова ба бусад өөhэдынгөө жэлэй уялганууд хаража үзөөд, партиин XXV съездын хүндэлэлдэ шэнэ уялгануудые абаа. hаалишан Х. Базарова тусэбһөө гадуур 95 центнер, Д. Цыжипова — 40, Д. Аюшеева — 95, Д. Балданова—25 центнер hү hаажа байна. Арба нэгэн hаалишадай 8-нинь жэлэйнгээ уялгануудые ушөөл дүүргэхэ уялга абаа.

ТҮРҮҮ hУУРИ

Хориин арадай соёлой университет hуралсалайнгаа түрүүшын жэл дүүргэбэ. Университедэй программада «Уран зураг», «Хореографи», «Театр» гэhэн бүлэгүүд ороно.

Соёлой университедэй хэшээлнүүд хүгжэмэй программаар үнгэргэгдэнэ. Хүгжэмэй хүгжэмэй hургуулиин багшанар хэшээлнүүдые үнгэргөө. Соёлой таhагай хүдэлмэрилэгшэд, клубуудые даагшанар, библиотекаршад, соёлой байшангуудай, клубуудай уран hайханай хүтэлбэрилэгшэд хэшээлдэ ябаа. Бухэлдөө 80 хүн хабаадажа, 9 хэшээл үнгэргэгдөө.

Хэшээлнүүдые үнгэргэхэ үедэ техническэ хэрэгсэлнүүд, зурагууд олоор хэрэглэгдэжэ, Жэшээлхэдэ, «П. И. Чайковскиин творчество» гэhэн лекциин hүүлдэ, «Чайковский» гэжэ кинофильм харуулагдаа. «Ленин ба хүгжэм» гэhэн темын удаа hургуулиин багшанар концерт наада табижа, кинофильм харуулагдаа.

Университедэй хүдэлмэридэ Ю. М. Дубатово, В. П. Стрельцова, З. Р. Будаева ба бусад эрхэ зүлэй хэтэй хабаадалсаа.

Республикын Соёлой министерствын 1974—1975 оноудай hуралсалай хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолходо, Хориин университет республика дотороо нэгэдэхи hуури эзэлээ. Университедэй багшанарай коллективтэ үнэтэ бэлэг — «Украина-7» кинопроекционно аппарат, Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа.

Б. ЛАЙДАПОВ.

hОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА

Москвааа ерэhэн уран зураашад, журналистнар Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда айлшалба. Уулзал ехэ актова зал соо сурагшад студентнэр, багшанар айлшадые альга ташалгаар угтаа.

Комсомолой обкомой инструктор Л. Ильина сурагшадые комсомолой түрэhэн үдэрөөр амаршалба. Партиин XXV съездэдэ зорюулагдажа эмхидхэгдэhэн залуушуулай номой долоон хоногой эхилhэнтэй дашарамдуулан, Бурядай ороноо айлшаар ерэhэн Москвагай эдэ түлөөлэгшэдтэ үгэ үгтэбэ.

Нэн түрүүн «Культура и спорт» журналай хүдэлмэрилэгшэ Александр Иосифович Шиллер журналайнгаа хүмүүжүүлхы үүргэ тухайн ерээдүйн багшанарта тоб- шохоноор хөөрөөд, спортын ажабайдалhаа жэшээ дурдан бариmталба.

Удаань манай нютагай хүбүүн, Олимпиин наадаинай чемпион Владимир Константинович Сафронов спорт искусство хоёрой нягта холбоо баталан, өөрынгөө намтар тухай хөөрэбэ. Мүнөө тэрэ уран зураашан, спортсменэй ажал ниилуулэн хүдэлнэ.

«Байгал» журналай редакторай орлогшо Ч. Н. Намжилов үгэ абаба. Униинэй мэдээжэ поэт «Сухэ-Баатарай орондо» гэhэн шүлэгүүдэйнгээ 15-дахи номдо орохон «hаргалгуд» гэhэн шүлэгөө уншаба.

hүлдэнь залуу поэт, бурядай шүлэгүүдые оршуулагша Владимир Кудимов поэзи тушаа hанамжаяа хэлээ. Энэ нүхэр мэдээжэ поэт Дамба Жалсараевай шүлэгүүдые оршуулhан байна. «Поэдэй ажабайдал шүлэгүүд соонь харагдадаг» — гэжэ С. Есенинэй хэлэhээр шүлэг уншахаараа гээд, «Дельфин тухай баллада», «Цыган эхэнэр», «Эди шэдитэн бэшэб», «Хабартаа ой соо сэсэглээ...» гэhэн шүлэгүүдээ бултанда уран гоёор уншажа, олоной сэдьхэл баясуулба.

Айлшадай хөөрэлдөөгөө дүүргэhэнэй hүүлдэ студент Е. Юшин, V курсын студент Д. Бальжинимаев гэгшэд өөhэдынгөө зохёоhон шүлэгүүдые уншажа, hайшаалда хүртөө.

Уулзалгын түгэсхэлдэ институдэй проректор С. Ш. Чагдуров сурлагашадай зүгhөө айлшадтаа баяр хүргөөд, үшөө айлшалан ерэжэ байхыень уряа.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

АРБАДАХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

МАНАЙ фотокорреспондент Ц. Цыренжаповай зураг дээрэ комсомол басаган Галина Залевская харанат. Тэрэ Улаан-Үдын хүн зоной ажаhуудал хангадаг байшанда хубсаhа эсхэгшээр хүдэлдэг юм.

Галя 10-дахи класс дүүргэhэнэйгээ hүүлээр республикынгаа ниислэл хотодохи трикотажна фабрикада табан жэл соо ажаллаад, хубсаhа эсхэгшын курсада hураад, хаяа Кемерово хото ошоо hэн. hургуулияа дүүргэhэнэйгээ hүүлээр энэ хүдэлхэдөө, хүн зонhоо орохон захилые болзор соонь, hайн шанартайгаар дүүргэдэг байна. Ажалдаа үнэн шударга, оролдосотой бэрхэ байhанайнгаа түлөө тэрэ нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой.

Галина Залевская түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабарине хэдэн hараар урид дүүргэөд, мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

СПОРТ

СОВЕТ ГРОССМЕЙСТЕР НЭГЭДЭХИ ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Алехиной дурасхаалда зорюулагдаhан уласхоорондын шатарай мүрысөөнэй 15-дахи нааданда Е. Геллер дэлхэйн экс-чемпион Т. Петросянтай наадахадаа тэнсэжэ, нэгэдэхи шанда хүртэбэ. Тэрэ 15-haa 10,5 очко абаад, илажа гараhан байна. Геллерhээ хахад очкогоор гээгдэhэн Б. Спасский хоёрдохи hуури эзэлээ. Дэлхэйн экс-чемпион hүүлшын наадада А. Планинице шүүгээ.

Р. Ваганян, В. Корчной, Р. Холмов тус тустаа—9,5, В. Горт (Чехословаки), Т. Петросян тус тустаа—9, А. Белявский, М. Таль тус тустаа —8,5, Г. Форинтош (Венгри) — 7, Р. Бирн (США)—6, С. Гарсиа (Куба), Л. Лендьел (Венгри) тус тустаа —5,5, А. Планинц (Югослави)—5, М. Стин (Англи) —4, Г. Бем (Голланди) 3 очко абаhан байна.

ТАЛМАЙН ЭЗЭДЭЙ ИЛАЛТА

Москвагай «Локомотив» футболистнууд Львов хотын «Карпаты» командатай талмай дээрээ наадахадаа, 1:0 тоотойгоор шүүбэ. 71-дэхи минутада айлшадай түлөөлэгшын алдуу гаргахада, «Локомотивэй» хамгаалалтада тоhалагша Уткин ялын сохилто хэжэ, гоо hэн оруулhан байна. Зүгөөр «Карпаты» командын футболистнууд шүүгдэжэ байбашье, нүгөөдыгөө ворота руу доботоло хэхэ hэдэлгэ огто гаргаагүй.

ХОЁРДОХИ, ШИИДХЭХЫ...

Оронойн түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөндэ «Крылья Советов» командын хоккеистнүүд «Трактор»-гэй наадахадаа, 5:2 тоотойгоор шүүгээ. Энэдэ хоёрдохи шата шиидхэхы шата болобо. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэ шатада москвагайхид табан шайба нүгөөдүүлэйнгээ ворота руу сохижо оруулhан байгаа. Эндэ Климов, Капустин тус тустаа хоёр шайба сохижо, шалгарhан байха юм.

ДАХИН ШҮҮГДЭШЭБЭ

США соогуур аяншалан, мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ ябаhан СССР-эй сурагуулидамал командын баскетболистнууд Индиана штадэй Индианополис хотодо нүхэр ёhоной уулзалга хэхэдээ, США-гай чемпион—тус штадай университедүүдэй сурагуулидамал командада 78:94 тоотойгоор хоёрдохёо шүүгдэбэ.

17 мянган хүн энэ наадые hонирхон хараhан байна. Мэй 34 очко абажа шалгарба. СССР-эй сурагуулидамал командын капитан С. Белов эгээл hайнаар наадаа.

(ТАСС).

С. Номжилов — „Труд" бүлгэмэй чемпион

Шатараар «Труд» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи шатар-дамын клуб соо болоод дүүргэбэ.

Наадаhай эхинhээ хойшо түрүү hуури эзэлжэ ябаhан Улаан-Үдэ хотын 14-дэхи дунда hургуулиин 9-дэхи классай hурагша Сокто Намжилов hүүлшын hудалдалинуудта hүл муугаар наадажа, шүүгдэhэн байна. А. Доржиевтай партияа хойшолуулхадаа, хангалтагүй байдалда ороhон юм. Тиин хойшолуулагдаhан партияа наадахадаа шүүгдэжэ, мүрысөөнэй таблицада 10,5 очкотойгоор гурбадахи hуури эзэлээ.

«Спартагай» түлөөлэгшэ А. Пляскин илажа гараа —12 очкотой. Зүүн Сибириин технологическа институдэй студент С. Прутовой («Буревестник») тэрээнhээ хахад очкогоор гээгдэжэ, хоёрдохи hуури эзэлээ. Тэдэ хоёр гэбэл .... гадаа дуур ... хабаадаhан дээрэhээ Сокто Намжилов алтан намарай шанда хүртэжэ, түлөө мүрысөөндэ «Труд» бүлгэмэй чемпион болобо. Энэмнай hургаша хүбүүнэй ехэ амжалта гээшэ.

В. Шагдыров, С. Напартович, В. Плеханов гэгшэд урадахи hууринуудые эзэлhэн байна.

ЗАВОДОЙ ЧЕМПИОНАТ ДҮҮРЭЭ

Авиационно заводой шатаршадай мүрысөөн шангатэмсэлэй оршондо үнгэрбэ. Тус предприятиин инженер нэгэдэхи разрядтай В. Гонзалевский чемпионадай эхинhээ хойшо эдэбхитэй hайнаар, hүбэлгэн бэрхээр наадажа, заводой чемпионой нэрэ солодо хүртөө. Тэрэ 10,5 очко абаhан байна. Слесарь А. Лекомцев оройдоол хахад очкогоор гээгдэжэ, хоёрдохи hуурида гараба. А. Ильиных мүн лэ 10 очко абашье hаа, гурбадахи hуури эзэлхэ баатай боложо.

В. МАМИЛОВ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Шэнэ hонин. 10.10 — «Лентеле фильм» нэгэдэлэй барнмта фильмүүд. 11.10 — В. Маяковский. Поэмэ «Владимир Ильич Ленин». 11.40— «Отважность, горнисты!» (үнгэтэ). 12.25 — Забhарлалга. 12.35 — «Аккорд» квартет дуулана (үнгэтэ). 13.00 — «Ухибүүдтэ—фильм». «Приключения Артемки». 14.20 — Спортын hонин (үнгэтэ). 16.45 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 17.15 — Сибириин Гүрэнэй Красноярска хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 18.20 — Забhарлалга. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Бурядай искусствын уран бэлигтэнэй hайндэрэй концерт.

«Орбита». 19.35 — Спортын hонин (үнгэтэ). 21.20 — С. Прокофьев. «Дололоохи симфони» (үнгэтэ). 21.55 — Агууехэ Октябриин социалис революциин 58-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан. hайндэрэй концерт. Съездүүдэй Кремлиин ордонhоо дамжуулагдаха (үнгэтэ). 02.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — Балетэй артистнарай концерт (Киев, үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.35 — Телевизионно hонин.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО хилын саанаhаа

БЕРЛИН

Эдэбхитэдэй зүблөөнүүд

ТАСС

Округуудай партийна организацинуудай эдэбхитэдэй зүблөөнүүд эдэ үдэрнүүдтэ Германиин Демократическа Республика соогуур болоно, СЕПГ-гэй IX съездэдэ бэлэдхэлэй асуудалнуудые, мүн округуудай партийна организацинуудай СЕПГ-гэй ЦК-гай октябриин пленумэй шиидхэбэринүүдые ямараар бэелүүлжэ байhан тухай асуудалые зүбшэн хэлсэhэн байна.

ГДР-эй хүдэлмэришэн ангиин, бүхы арад зоной ашаhа тула хүгжэнги социалис общество байгуулха гэhэн марксистско-ленинскэ хараа шугамые, партиин VIII съезд дээрэ hайшаагдаhан абтаhан хараа шэглэлые СЕПГ залан сахижа бэелүүлжэ ябаа тухай эдэ зүблөөнүүд дээрэ үшөө дахин тэмдэглэгдэбэ.

Советскэ Союзтай ба бусад социалис гүрэнүүдтэй хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ ГДР-эй бүхы политикын үндэhэн hуури болоно гэжэ зүблөөнүүд дээрэ заагдаhан байна.

БОНН

Г. Мисэй хэлэhэн үгэ

ТАСС

ГКП-гэй түрүүлэгшэ Г. Мис Германиин Компартиин правлениин Дюссельдорфдо болоhон пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мүнөөнэй уласхоорондын байдал дэлхэйн дээрэ болоhон хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ, уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулгада, амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёhонуудые баримталалгада айхабтар ехэ нүлөө үзүүлнэ гэжэ мэдүүлhэн байна.

Шахардуу байдал hуларуулха, амгалан ёhоор зэргэ оршохо хэрэгтэ ФРГ-гэй ехэ нүлөө үзүүлхын түлөө ГКП тэмсэжэ байна.

ФРГ-гэй президент В. Шеелиин албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошохоёо байhан ушар ФРГ-гэй ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаае сашаадань хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлхэ гээд этигэн найдажа байна гэжэ ГКП-гэй түрүүлэгшэ мэдүүлээ.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ОЙЕ УГТУУЛАН

Агууехэ Октябриин социалис революциин 58 жэлэй ойе бүхы дэлхэйн демократическа олонниитэ, түрүү үзэлтэй хүсэнүүд, ажалшад совет арадтай хамта тэмдэглэхые бэлдэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ олон оронуудаар баярай суглаанууд, митингнүүд үнгэргэгдэнэ, энэ гайхамшагта hайндэртэ зорюулагдаhан выставканууд эмхидхэгдэнэ.

ГАВАНА. Октябриин hайндэртэй хүндэлэлдэ зорюулагдаhан баярай суглаануд Кубын предприятинуудта, hургуулинуудта үнгэргэгдэнэ. Сүлөөтэ арал дээрэ хүдэлжэ байдаг совет мэргэжэлтэдтэй уулзалганууд эмхидхэгдэнэ. Республикын томо ехэ хото городуудай хүн зон «СССР-эй түйлалтанууд» гэhэн фотовыставкэдэ табигдаhан зүйлнүүдтэй, совет плакадай выставкэтэй танилсана. Совет хүгжэмэй концертнүүд үнгэргэгдэнэ, совет авторнуудай номууд байрлагдан эдэлнэ.

ЛОНДОН. Агууехэ Октябриин 58 жэлэй ойе тэмдэглэн, Англи-совет хани барисаанай бүлгэмэй үүсхэлээр баярай суглаан үнгэргэгдэбэ. Советскэ Союзай ба Великобританиин гүрэнэй түүдаар шэмэглэгдэhэн зал соо Великобританиин олонниитын, профсоюзуудай, коммунистнэрэй, партиин түлөөлэгшэд хабаадалсаhан байна. Гастролёор Англида ерээд байhан армян арадай хатарай ансамблиин концерт суглаан hүүлээр болобо. Совет баримтата фильмүүд харуулагдаа.

МЕХИКО. Октябриин hайндэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан Мексикын ниислэл хотодо болобо. Хүдэлмэришэд, студент-залуушуул, интеллигенци, элитэ мэдээжэ ниитын ажал ябуулагшад тэрээндэ хабаадаhан байна. Мексикын элитэ мэдээжэ ниитын ажал ябуулагша Хулиан Гаскон Меркадо суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Агууехэ Октябриин социалис революци бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай, мүнөө үедэ бүхы дэлхэй дээрэ болоhон байhан социальна ба революционно хубилалтануудай хүгжэлтэдэ тэрэнэй айхабтар ехэ нүлөөтэй байhан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

КОЛОМБО. Агууехэ Октябриин 58 жэлэй ойдо зорюулагдаhан олоной хабаадалгатай митинг Шри Ланкагай Республикын эрхэ ехэ хото городуудай нэгэн — Галле хотодо болобо. Парламентын депутат, Шри Ланкагай Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн М. Дж. Мендис митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Россида болоhон революци бүхы дэлхэй дээрэхи национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ түүхэтэ үүргэ дүүргэhэн байна гэжэ тэмдэглэбэ.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН

ООН-ой НЭГЭДЭХИ КОМИТЕДТЭ

ТАСС

Булгар гүрэнүүдэй, эдэнэй дунда Советскэ Союзай дурадхаhан тоотоолой проектые СССР-эй түлөөлэгшэ В. Л. Исраэлян политическэ ба аюулгүй байдалай асуудалнуудые шиидхэдэг ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитедэй харалгада табиба. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые туршалгаа бүрэн дэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр хорихо тухай дүүрэнэ хэрэгжүүлхэ зорилгоор, гол-голсохын тула 1976 оной мартын 31 болотор хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, эдэнэй дүнгүүд тухайда ООН-ой Генеральна Ассамблейн удаадахи, XXXI сессиидэ мэдээсэхэ урилгатайгаар ядерна зэбсэгэй хэрэгсэлнүүдтэй бүхы гүрэнүүдтэ энэ документ дотор хандана.

СССР-эй түлөөлэгшэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай оруулhан «Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые туршалгаа бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр хорихо тухай договор баталха тухай» дурадхал шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглээ.

Социалис гүрэнүүдэй, сэрэгэй ямаршье хабаадалгагүй ба барууниин олон оронуудай түлөөлэгшэд ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXX сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, агаарай, замбуулинай дайдада, уhан соо, газар доро ядерна зэбсэг хэрэгсэл туршахые хорихо гэрээе мэдүүлhэн байна.

ТОГОЛЕЗ республикада Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаhан манифестацинууд, митингнүүд болон арадай ансамбльнуудай концертнүүд болоно. Тоголез арадай Нэгэдэлэй партиин гэшүүд (РПТ), ороной ниитын бусад эмхинүүд тэрээндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «РПТ— арадуудай эб найрамдалай түлөө» — Того Лэме ниислэлдэ болоhон демонстрацида эхэнэрнүүд иимэ бэшэгтэй транспарантнуудые абажа ябаа.

ТАСС-ай фотохроника.

ЛИССАБОН

Анголын бэеэ дааhан байдалые дэмжэхэ

ТАСС

Анголын бэеэ дааhан байдалтай болоhон тухайнь ноябриин 11-дэ хүлилтаар сонсоходоо байhан ушар мүнөө Португалиин ажабайдалай гол үйлэ хэрэг болоно. Республикын президент Ф. да Кошта Гомеш президентын кабинедэй дэргэдэхи Анголын хэрэгүүдые эрхилдэг тахагай түлөөлэгшэдтэй, гадаадын хэрэгүүдэй ба харилсаа холбоонoй асуудалнуудые шиидхэдэг гүрэнэй секретарьнартай энэ уулзажа хөөрэлдэхэдээ, энэ асуудалые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Энэ газар дайдые болзор соонь бэеэ дааhан байдалтай болгохын түлөө, Анголые сүлөөлхэ арадай хүдэлөөндэ (МПЛА) засаг захиргаан дамжуулжа үгэхын түлөө Португалиин олонниитэ тэмсэнэ.

Португалиин Коммунис партиин Лиссабондо эмхи Анголын арад зониие дэмжэхэ уриатайгаар ниислэл хотын хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшадта, арад зондо хандаба.

ВАШИНГТОН

США-гай правительствэдэ оруулагдаhан хубилалтанууд

ТАСС

США-гай правительствын бүридэлдэ хубилалтануудые оруулаха тухайдаа президент Дж. Форд энэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ соносхоо. Дж. Шлесинджерэй орондо Д. Рамсфельд оборонын министрээр томилогдоо. Урда тээнь тэрэ Сагаан байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй штадые хүтэлбэрилэгшын тушаал даажа байhан юм. КНР-тэй холбоо барисаа тогтоохо американ албанай толгойлогшо Вуш тагнуулай түбэй управлениин директор болобо. Тэрэ У. Колбиин орондо томилогдоо. США-hаа Великобританида байhан элшэн сайд Э. Ричардсон Р. Мортоние hэлгэжэ, худалдаа наймаанай министр болобо.

Г. Киссинджер гүрэнэй секретарь зандаа үлэжэ, национальна аюулгүйе сахиха талаар президентын туhалагшын уялгануудhаа сүлөөлэгдөө гэжэ президент мүн соносхоо. Национальна аюулгүйе сахиха талаар президентын туhалагшын орлогшо байhан генерал Б. Скаукрофт эдэ уялгануудые дүүргэхэ байна.

Иимэ шиидхэбэри гаргаhан тухайдаа соносхоходоо, Холбоото Штадууд гадаадын политика бэелүүлгэдээ урдынхяа хараа шэглэлые баримталха юм гэжэ Дж. Форд hануулба.

Минии томилhон хүнүүдэй США-гай гадаадын политика хүтэлбэрилгэдэ хабаадуулагдахынь хүсэнэб гэжэ президент мэдүүлээ. США-гай гадаадын политическэ хараа шэглэлые тодорхойлохо, тэрээниие бэелүүлгэдэ Г. Киссинджер урдынхидаа мэтэ гол үүргэ дүүргэхэ байна.

Шахардуу байдалые hуларуулга Холбоото Штадуудта ашаг үрэтэй гээшэ гү гэhэн асуудалда харюусахадаа Дж. Форд иигэжэ тэмдэглээ: «Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондохи хүсэд туйлатай hайн харилсаа холбоон тогтоогдоо байна. Минии бэелүүлhэн политика, минии үгэhэн захирамта саашадашье энэ хараа шэглэлдэ зорюулагдаха юм гэжэ би толоноб».

ВАШИНГТОН

Н. Рокфеллерэй шиидхэбэри

ТАСС

США-гай вице-президент Н. Рокфеллер президент Дж. Форддо бэшэг эльгээбэ. 1976 оной ноябрь hарада үнгэргэгдэхэ hунгалтын үедэ намайе республиканскэ партиhаа вице-президентын тушаалда кандидадаар дэбжүүлхэнэй үлүү ха даа гэжэ тэрэ президентдэ мэдүүлhэн байна.

Гэхэтэй хамта, шэнэ президентын ба вице-президентын нэрэ дэбжүүлхэ hунгалгын уялгануудаа дүүргэхэб гэжэ Н. Рокфеллер мэдээсээ.

БЕЙРУТ

Ливандахи байдал

ТАСС

Бейрудтэхи байдал зарим тэдэ тогтонижорхо, түбшэн намдуу болоhон байна. Буудалдаа зогсооhон тухай хэлсээ хоёр тала сахиха ёhотой. hүүлэй 24 час соо энэ хотын зарим районуудта буудалдаан болобошье, тэрэ түлөб Ливаной ниислэл хотодохи байдал хэмдээ ороно байна. Үйлсэ гудамжануудаар автомашина ябажа, магазинууд хүдэлжэ захалаа. Ниислэл хотые эдээ хоолой зүйлнүүдээр, шухала хэрэгтэй эд бараагаар, бензинээр, газаар хангаха хэмжэнүүдые правительство абажа байна. Нүгөө талаhаа, гүрэнэй эд бараа үмсын предприятинууд, банкнууд, Бейрудай порт үшөөл хүдэлэгүй.

УНШАГТЫ, hонирхохол байхат

ГАЗАР ДОРОХИ... МУЗЕЙ

СВЕТОФОРОЙ шад ... галхан. Рельснүүд ... зогсожо байhан гурбан ... хан вагон. Эдэмнай Венгри... ниислэл хотодо ... метрогой Европодохи түрүү... шын музейдэ табигдаhан ... нүүд болоно. Будапешт ... тодохи хүшшан тунне... энэ музей нээгдээ. ... юрын билетээр ... болоно. Эндэ табигдаhан ... бол заахан вагон газар ... гүүр гаргагдаhан ... сасуу юм. Гадна, Европ... гүүшын метрополитенэй ... тухай тодо hонирхол... гоор хөөрэhэн зурагууд, ... ментнүүд, дурсхалнууд ...

САХАРТА ДУРАТАЙ КАРП ЗАГАhАД

ПОЛЬШЫН сахар ... босоруулан үйлэдбэрилдэг ... водууд жэлдээ 100 ... шахуу кубометр ... на хаядаhа гол мүрэнүүд ... урадхуулдаг байна. ... досуудтай «амтатай» ... мүрэнүүдтэ амидардаг ... най аймагта ехэ хоро ... дэг юм. Краков ... ... гуудхэ ... биологууд ... ... Сахаар болбосоруулдаг завод шадархи ... 100—120 килограмм ... байдаг hаань, энэ ... гектарhаа 500 килограмм ... загаhан бариsдаа.

«ХҮГЖЭМТЭ» ХУДАГ

БОЛГАРИИН Ловечско ... ...

МОГОЙНУУД ХАРА hАНААТАЙ ГҮ?

ЭРИИН АЛЕКСАНДРОВИЧ ОРЛОВОЙ ... Ю. А. Орлов ... 500 грамм шахуу ... ... Ю. А. Орлов ... 20 жэл соо хүдэлхэдөө ... дэхэ болонхой.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhан... «Эзэн ёhоор» — Ц. Б... вай статья. «Агуу ... риин замаар» — Л. ... вой статья. «Табан ... түсэбhөө гадуур» — ... дуудбар.

Хоёрдохи хуудаhан... «Талада мүндэлhэн ...ка» — «Апатитстрой»... рэhээ хэhэн В. Пу... статья.

Гурбадахи хуудаhан... «Хотын түрүүшын ... Тэрэние хэн табих... В. Денисенкын корресп... «Видэ табан жэлэй ... тэ-мэдээсэлнүүд. «Ст... П. Яковлевай статья.

Дүрбэдэхи хуудаhан... «Шэнэ hонин» — ... бари. «Үнэн сэхэ ... Т. Башкуевай статья. ... нын саана.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефон...: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35, телефоны приемная 2-54-93, секретариат 2-68-76, общественная ... нал — 2-56-62.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02528. Заказ № ...